

„Magyar vállalkozások pályázati támogatása az Európai Bizottság Brexit kárenyhítő forrásának (Brexit Adjustment Reserve – Brexit Alkalmazkodási Tartalék - BAR) keretéből”

BAR-2023

Jelen pályázat célja a magyar vállalkozások részére támogatás biztosítása azon negatív gazdasági hatások ellensúlyozására, amelyek az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból történt kilépése miatt szenvedtek el.

A támogatás feltétele a BREXIT-ből közvetlenül származtatott – dokumentumokkal vagy hitelt érdemlően igazolt – 2020. február 1. és 2023. december 31. között felmerült és várhatóan felmerülő jövőbeni veszteség kimutatása.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy jelen felhívás keretében nem nyújthatnak be támogatási kérelmet azon cégek, melyeknek a BREXIT-ből származtatott kára kizárólag a megnövekedett adminisztrációs terhekben merül ki.

Jelen pályázati felhívás keretében területi és iparági korlátozások nélkül nyújthatnak be támogatási kérelmet a Felhívásban részletezett korlátok figyelembevételével.

Ki nyújthat be támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.1 és 1.2 fejezetében)	Mikro-, kis-, és középvállalkozások, valamint nagyvállalatok.
Nyújthat be támogatási kérelmet konzorcium? (Részletes információk a felhívás 1.1 fejezetében)	A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.
Milyen tevékenységek támogathatóak? (Részletes információk a felhívás 2. fejezetében)	Önállóan támogatható tevékenységek: <ul style="list-style-type: none">- Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése (ideértve a saját maga által előállított és/vagy feldolgozott termék áruszállításra használható szállítójárművek beszerzését is);- Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása, melyek célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemen belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával. Önállóan nem támogatható tevékenységek: <ul style="list-style-type: none">- Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés;- Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése.
Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet? (Részletes információk a felhívás 1.3 fejezetében)	2023. április 24-től a keret kimerüléséig

Mennyi támogatást lehet igényelni? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	minimum 3.000.000,-Ft, maximum a támogatást igénylő által a BREXIT nyomán 2020. február 1. és 2023. december 31. között felmerült és tervezett vesztesége, de legfeljebb 250.000.000,-Ft.
A támogatás visszatérítendő vagy vissza nem térítendő? (Részletes információk a felhívás 3. fejezetében)	A támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül.
Kell-e önerő a projekthez? (Részletes információk a felhívás 7.2. fejezetében)	Igen – a támogatási jogcím függvényében.
Mennyi előleg igényelhető? (Részletes információk a felhívás 7.1. fejezetében)	Támogatási előleg az utófinanszírozású tevékenységekre igényelhető, melynek mértéke legfeljebb a megítélt támogatás 50%-a., de legfeljebb 500 000 000 ¹ Ft.
Mennyi a projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam? (Részletes információk a felhívás 4. fejezetében)	A projekt fizikai befejezésére a Támogatói Okirat hatályba lépésétől számított legfeljebb 12 hónap áll rendelkezésre, de legkésőbb 2024. május 31.
Hol valósítható meg a projekt?	A támogatási jogcímtől függően Magyarország egész területén (a Budapest területén történő fejlesztés kizárólag válságtámogatás esetén támogatható).

A felhívás

- a Brexit Alkalmazkodási Tartalék (Brexit Adjustment Reserve) keretösszege 24,48 Mrd Ft, melyből a jelen konstrukció meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló forrás összege 2,5 Mrd Ft, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, mint Irányító Hatóság által kerül meghirdetésre a *Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről* szóló 2021. évi XC. törvényben részletezettek alapján,
- forrását a Brexit Alkalmazkodási Tartalék (Brexit Adjustment Reserve) és Magyarország költségvetése biztosítja,
- keretében beérkezett kérelmekről az Irányító Hatóság standard eljárásrend szerint hoz döntést. A döntés-előkészítés során az Irányító Hatóság Döntés-előkészítő Bizottságot állít fel.
- Az irányító hatóság a forráshiány miatt elutasított támogatási kérelmekből tartaléklistát képez.

A Brexit Adjustment Reserve – Brexit Alkalmazkodási Tartalék keretéből származó források felhasználására vonatkozó részletes eljárásrendet az *Európai Unió Brexit miatti hátrányok ellensúlyozására Brexit Alkalmazkodási Tartalékból a magyar vállalkozások részére nyújtott támogatások igénylésének és a források felhasználásának részletes szabályairól* szóló [733/2021. \(XII. 20.\)](#) számú Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) tartalmazza.

Felhívjuk a tisztelt támogatást igénylők figyelmét, hogy a [Felhívás](#), a [Korm. rendelet](#), az Általános Szerződési Feltételek (a továbbiakban: [ÁSZF](#)), a BAR Elszámolási Útmutató (a továbbiakban: [Elszámolási Útmutató](#)), a támogatási kérelem adatlapja és mellékletei, valamint az Általános Útmutató

¹ Azon Kedvezményezett, aki a BAR-2021 és/vagy a BAR-2022 és/vagy a BAR-2023 kódszámú pályázatok keretéből is támogatásban részesült az igénybe vehető maximális előlegek mértékének együttes összege nem haladhatja meg a megítélt támogatás 50%-t, de legfeljebb 500.000.000,-Ft-ot.

a 2021-2027-es programozási időszakban meghirdetett felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: „[ÁÚF 21-27](#)”), együttesen tartalmazzák a támogatási kérelem elkészítéséhez szükséges összes feltételt.

Az Irányító Hatóság a dokumentumok változtatási jogát fenntartja. A módosításokról minden esetben közleményt jelentetünk meg, ezért kérjük, hogy kövessék figyelemmel a www.palyazat.gov.hu honlapon megjelenő közleményeket!

Az Irányító Hatóság az „[ÁÚF 21-27](#)”-ben és az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános szabályoknál meghatározhat szigorúbb feltételeket a Felhívásban, ezért ha a Felhívásban szereplő információ eltér az „[ÁÚF 21-27](#)”-ben vagy az Elszámolási Útmutatóban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Felhívásban szabályozottak az irányadók.

Felhívjuk figyelmüket, hogy jelen konstrukció keretében a BAR-2021 és a BAR-2022 konstrukciók keretéből is támogatásban részesült Kedvezményezett csak abban az esetben részesülhet támogatásban, amennyiben:

1. az irányító hatóságot irányító helyettes államtitkár a támogatási kérelmet támogatta,
2. a már elfogadott Brexit kár összege nem került kimerülésre².

² Felhívjuk figyelmüket, hogy az elfogadott brexitből eredő kár összege nem módosítható!

Tartalomjegyzék

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI	6
1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?.....	6
1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?.....	6
1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?	7
1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?.....	8
2. A projekttel kapcsolatos elvárások	8
2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?.....	8
2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása	9
2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?	9
Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:	13
2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások	13
3. A finanszírozással kapcsolatos információk	14
3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?	14
3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?	14
3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?	15
4. A projektvégrehajtás időtartama	15
4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?.....	15
4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?	16
5. Mérföldkövek, indikátorok, szakmai beszámoló	16
5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?	16
5.2. Addicionális mérföldkö	17
5.3. Szakmai beszámoló	17
5.4. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?	18
6. Projektvégrehajtással kapcsolatos egyéb elvárások	19
6.1. Mire nem kapható támogatás?	19
6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?	19
6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?	21
6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?	21
6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?	21
6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?	21
6.7. A projekt megvalósítása folyamán milyen egyéb kötelezettségei lesznek?	22
6.8. A projekt megvalósítást követően, a Kedvezményezettnek milyen kötelezettségei lesznek? ...	22
7. ELSZÁMOLHATÓSÁG	24
7.1 Mennyi előleg igényelhető?	24
7.2 Mikor fizethető ki az előleg?.....	24
7.3 Mikor szükséges az előleggel elszámolni?	24
7.4. Mekkora önerő kell a projekthez?	25
7.5. BREXIT károk kimutatásával kapcsolatos információk	25
7.6 Melyek az elszámolható költségek?	25

7.7. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?	28
7.8. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?	29
Összeférhetetlenségi szabályok:	31
7.9. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?	32
7.11. Milyen költségek nem számolhatók el?	32
7.12. Szakmai tartalom módosításával kapcsolatos előírások	34
8. Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok	35
8.1. A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése.....	35
8.2 Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?	35
8.3. Melyek a kiválasztási kritériumok?	36
8.3.1 A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése.....	36
8.3.2 A támogatási kérelem tartalmi értékelése	37
9. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályok	40
9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések.....	40
9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok	41
Válságtámogatás	41
Csekély összegű (de minimis) támogatás	42
10. További információk	43
10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?	43
10.2. Közérdekű bejelentések.....	43
11. Ügyfélszolgálatok elérhetősége	44
12. Csatolandó melléletek listája	44
12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?	44
12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatói okirathoz?.....	46
12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?	46
13. A felhívás szakmai mellékletei	46
13.1. A felhívás indokoltsága	46
13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:	46
13.3. További mellékletek	48
1. számú melléklet:	49
Iránymutatás	49
2. számú melléklet:	51
Mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel számítási módszertana	51
3. számú melléklet:	53
Műszaki, szakmai koncepció minimális adattartalmával kapcsolatos elvárások	53

1. A TÁMOGATÁSI KÉRELEM BENYÚJTÁSÁNAK FELTÉTELEI

1.1. Ki nyújthat be támogatási kérelmet?

1. A felhívásra támogatási kérelmet nyújthatnak be azon nem állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő mikro-, kis-, és középvállalkozások, illetve nagyvállalatok:
 - amelyek, rendelkeznek legalább öt lezárt (beszámolóval alátámasztott), teljes (365 napot jelentő) üzleti évvel (az előtársaságként való működés időszaka ebbe nem számít bele);
 - Magyarország területén székhellyel rendelkező kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok, kettős könyvvitelt vezető egyéni vállalkozók és egyéni cégek, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok fióktelepei,
 - amelyek nem tartoznak a KATA hatálya alá.
2. Jogi forma szerint támogatási kérelmet nyújthatnak be:
 - kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok,
 - kettős könyvvitelt vezető egyéni vállalkozók, egyéni cégek.
3. Gazdálkodási formakód szerint támogatási kérelmet nyújthatnak be:
 - 113 Korlátolt felelősségű társaság,
 - 114 Részvénytársaság,
 - 117 Betéti társaság,
 - 141 Európai részvénytársaság (SE),
 - 226 Külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe,
 - 228 Egyéni cég,
 - 231 Egyéni vállalkozó.

A támogatási kérelem benyújtására konzorciumi formában nincs lehetőség.

1.2. Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?

1. az "ÁÚF 21-27" „Kizáró okok listája” c. részben felsoroltak.
2. a 2019. és 2020. üzleti éveket záró éves beszámolók Eredménykimutatások és/vagy Kiegészítő mellékletek vagy főkönyvi kivonatok vagy ÁFA bevallások (2065-ös nyomtatvány) szerint **nem rendelkezik export értékesítéssel és/vagy importhoz kapcsolódó kiadással,**
3. amely cég nem rendelkezik a BREXIT-ből közvetlenül származtatott módon – dokumentumokkal vagy hitelt érdemlően igazolt - felmerült illetve – 2023. december 31-ig - tervezett veszteséggel,
4. azon támogatást igénylő, amely olyan projektet kíván megvalósítani, amelynek tartalma a Felhívásban megfogalmazott célokkal nincs összhangban,
5. aki nem felel meg a Felhívás 1.1. pontjában meghatározott feltételeknek,
6. amelynek a saját tőkéje a támogatási kérelem benyújtását megelőző jóváhagyott (közgyűlés, taggyűlés, illetve a tulajdonosok által jóváhagyott) lezárt, teljes, de 2021-nél nem korábbi üzleti év éves beszámolója alapján negatív,
7. akinek, vagy amelynek a támogatási kérelem benyújtását megelőző jóváhagyott (közgyűlés, taggyűlés, illetve a tulajdonosok által jóváhagyott) lezárt, teljes, de 2021-nél nem korábbi üzleti

év éves beszámolója alapján a saját tőkéje a törzstőke (alaptőke) jogszabályban előírt legkisebb mértéke alá csökkent,

8. amely a jelen Felhívásra benyújtott támogatási kérelmében rögzített **projektjének az elszámolható összköltsége meghaladja** a támogatási kérelem benyújtását megelőző jóváhagyott (közgyűlés, taggyűlés, illetve a tulajdonosok által jóváhagyott), lezárt, teljes, de **2021-nél nem korábbi üzleti év éves beszámoló szerinti árbevételének kétszeresét;**
9. amellyel szemben a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), illetve az elődszervezete az APEH által indított végrehajtási eljárás van folyamatban a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában,
10. amely vállalkozás támogatási kérelmében bemutatott projekt megvalósítása a Felhívás 2.3. pontjában foglaltak alapján kiemelkedően jelentős kockázatot hordoz.
11. amelynek fejlesztési igénye szálláshely és/vagy fürdőfejlesztésre irányul,
12. amelynek fejlesztése ed-tech³ ágazatra irányul,
13. amely vállalkozás jelen Felhívás keretében benyújtott projektjének szakmai tartalma részben vagy egészben megegyezik a partner- vagy kapcsolt vállalkozása⁴ által jelen Felhívás korábbi szakaszában benyújtott támogatási kérelemben szereplő szakmai tartalommal, vagyis ugyanazon projektet valósítaná meg,
14. olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi,

Válságtámogatás⁵ esetén:

15. az európai bizottsági válságközlemény 1.1. szakaszában jogi aktusokban meghatározott szankciók, valamint az európai bizottsági válságközlemény elfogadását követően az Európai Unió szervei által Oroszország Ukrajna elleni agressziójára tekintettel bevezetett egyéb szankciók hatálya alá tartozó vállalkozások, így különösen nem részesülhetnek támogatásban a szankciókat bevezető jogi aktusokban kifejezetten megnevezett jogalanyok, valamint az ilyen jogalany meghatározó befolyása alatt lévő vállalkozások,
16. a halászati és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozások, amennyiben az a 717/2014/EU bizottsági rendelet 1. cikk (1) bekezdés a)-k) pontjában említett támogatási kategóriák közé tartoznak.

1.3. Mikor lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

A támogatási kérelmet 2023. április 24-től⁶ - a forrás kimerüléséig nyújtható be az elektronikus kitöltő program segítségével.

Felhívjuk a figyelmet, hogy az Irányító Hatóság a támogatási kérelmek benyújtási lehetőségét a benyújtási határidő lejártát megelőzően is felfüggesztheti vagy a felhívást lezárhatja, ha a benyújtott támogatási kérelmekben igényelt támogatások összege eléri az adott benyújtási szakaszhoz rendelt keretösszeg 130%-át. A keret felhasználásáról és a felfüggesztés/lezárás lehetőségéről a keretösszeg elérését megelőzően két alkalommal, annak 80%-ának és 100%-ának elérésekor, az Irányító Hatóság tájékoztatást nyújt a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon keresztül.

³ Educational Technology (EdTech).

⁴ A kapcsolt vállalkozás adójogi fogalmát a magyar vállalkozások között a Társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi [LXXXI. törvény](#) 4. § 23. pontja, illetve az Adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 178. § 17. pontja alapján.

⁵ „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz agresszióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válság- és átállási keret” című, 2023. március 17-i, 2023/C 101/03 számú európai bizottság közlemény (a továbbiakban: válságközlemény), valamint annak helyébe lépő vagy azt módosító további közlemények 2.1. szakasza alapján nyújtott támogatás

⁶ Kérjük, kövessék figyelemmel a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon megjelenő közleményeket.

Felhívjuk a figyelmet, hogy amennyiben a benyújtási határidőig benyújtott támogatási kérelmekben igényelt támogatások összege nem éri el a rendelkezésre álló forrás összegét a benyújtási határidő meghosszabbításra kerül, melyről tájékoztatjuk Önöket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon keresztül.

Kérjük, kísérjék figyelemmel a megjelenő közleményeket és rendszerüzeneteket! Felhívjuk figyelmüket, hogy a keretfigyelésről rendszerüzenetet azon vállalkozások kapnak, akik a támogatási kérelem kitöltését megkezdték.

1.4. Hogyan lehet benyújtani a támogatási kérelmet?

1. Nyújtsa be kérelmét az online kitöltő programban. Ehhez először jelentkezzen be a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon a Pályázati e-ügyintézés (EPTK) felületre az „Egységes beléptető felület bejelentkezés” gomb használatával.
2. A kérelem kitöltését és lezárását követően a program előállít egy nyilatkozatot, ezzel tudja majd hitelesíteni a kérelemben megadott adatokat. A hitelesítés két formában történhet:
 - a. a nyilatkozatot minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással kell ellátnia, vagy
 - b. azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH) kell hitelesítenie.
3. Az elektronikus aláírás, vagy az AVDH szolgáltatás igénybevétele után:
 - a. Mellékelje a véglegesített kérelemhez a minősített elektronikus aláírással ellátott, vagy AVDH szolgáltatással aláírt és hitelesített nyilatkozatot.
 - b. A kitöltő program utasításainak megfelelően nyújtsa be a kérelmét.

A felület használatát szemléltető a „Tájékoztató a támogatást igénylőknek az Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés (AVDH) igénybevételéhez” c. kézikönyv elérhető a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon, a Felhíváshoz kapcsolódó [könyvtárban](#).

2. A PROJEKTTEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

2.1. Milyen tevékenységek támogathatóak?

2.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek:

- a. Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése, ideértve áruszállításra használható szállítójárművek beszerzését;
- b. Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések;
- c. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása, melyek célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a projekt keretében a 2.1.1 pontban részletezett kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható tevékenység közül legalább 1 db választása kötelező. Több tevékenység választása az értékelés folyamán nem eredményez többlet pontot.

2.1.2. Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek:

Jelen felhívás keretében nem releváns.

2.1.3. Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

- a. Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése;
- b. Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés.

2.2. A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása

A felhívás keretében támogatható tevékenységek a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról szóló 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet (a továbbiakban: 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet) 3. § (4) bekezdésének b) pontja alapján közösségi versenyjogi szempontból az alábbi jogcímenek, a következő támogatási kategóriákra vonatkozó előírások alapján valósíthatók meg:

Támogatható tevékenység	Támogatás jogcíme és kategóriája <i>a 4/2019. (VI. 14.) KKM rendeletben foglaltak szerint</i>
<ul style="list-style-type: none">– <i>Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése;</i>– <i>Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések;</i>– <i>Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása, melyek célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával;</i>– <i>Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése;</i>– <i>Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés.</i>	<p style="text-align: center;">3. § (4) bekezdés bc) pont szerinti Válságtámogatás</p> <p style="text-align: center;"><i>és/vagy</i></p> <p style="text-align: center;">3. § (4) bekezdés ba) pont szerinti Csekély összegű támogatás</p>

Felhívjuk figyelmüket, hogy a támogatási kategóriák tevékenységenként egymással kombinálhatóak a vonatkozó állami támogatási kumulációs szabályok betartása mellett.

2.3. Milyen műszaki, szakmai elvárásoknak feleljen meg a projekt?

A projekt műszaki, szakmai tartalmának meghatározásához az alábbi **általános elvárások** figyelembevételre szükegsek:

- a) Támogatást igénylő vállalja, hogy termelő/szolgáltató tevékenységéhez kapcsolódóan korszerű vállalati technológiai megoldásokat alkalmaz.
- b) A projekt költségvetését a piaci árakhoz igazodóan, reális és takarékos módon kell összeállítani. A hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvét, valamint az átlagos piaci árak történő megfelelést a Támogatói Okirat hatályba lépését követően is biztosítani kell, továbbá a projektnek meg kell felelnie a reális és takarékos költségvetés előírásának az esetleges géptípus-változás, szállító-váltás és költség szerkezet-módosítás esetén is.
- c) A támogatási kérelem pontjait a támogatást igénylőnek a felhívásban meghatározott feltételek alapján releváns szakmai és pénzügyi tartalommal ki kell töltenie. A támogatást igénylő által a támogatási kérelem kitöltése során megadott adatok, szakmai-pénzügyi leírások bővítésére, kiegészítésére nincs lehetőség.
- d) Benyújtást követően a támogatási kérelem tartalmi elemeinek változtatására a Támogatói Okirat hatálybalépéséig nincs lehetőség. Az ilyen jellegű módosítási igények nem vehetők figyelembe.
- e) A támogatási kérelemben szükséges azon tényleges és létező piaci igény és meglévő humán erőforrás megalapozott bemutatása, amelyre a támogatást igénylő a fejlesztést alapozza.

- f) A projektnek a támogatást igénylő által szakmailag megvalósíthatónak kell lennie.
- g) Ha a projekt megvalósítása kiemelkedően jelentős kockázatot hordoz, akkor a támogatási kérelem nincs összhangban a Felhívás célkitűzéseivel, ezért elutasításra kerülhet, illetve a támogatói döntés érvényét veszítheti és a támogatás visszavonásra kerülhet.

Jelentős kockázatot jelenthet többek között:

- a támogatási kérelem nem megfelelő kidolgozottsága;
- a projekt megvalósítása szempontjából kockázatos gazdálkodási adatok;
- ha a támogatást igénylő, illetve a szállító székhelye, telephelye, fióktelepe között egyezés áll fenn,
- a megvalósítási helyszín nem alkalmas, vagy a projekt keretében támogatott ingatlan beruházás révén sem tehető alkalmassá a támogatási kérelemben jelzett tevékenység végzésére,
- a támogatást igénylő/Kedvezményezett, illetve a szállító szakmai kompetenciái, gazdálkodási vagy tárgyi erőforrásai nem alkalmasak a projekt megvalósítására, illetve a beszerzési, szolgáltatási igény teljesítésére,
- a megvásárolt eszközök együtt sem alkalmasak a támogatási kérelemben megjelölt termelő vagy szolgáltató tevékenység végzésére,
- a saját forrás magánszeméllyel, különös tekintettel külföldi magánszeméllyel, vagy külföldi vállalkozással kötött kölcsönszerződés alapján, vagy tagi kölcsön révén biztosított,
- a szállító vezető tisztségviselője vagy tulajdonosa/tagja Magyarországon a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló [2006. évi V. törvény](#) alapján cégvezetéstől eltiltás hatálya alatt álló személy,
- a támogatást igénylő, illetve a szállító cégkivonatába büntetőjogi intézkedés került bejegyzésre,
- pénzügyi teljesítés több kisösszegű részátutalás révén, vagy nagy összegű készpénzes kiegyenlítés révén történik,
- **ha a projekt szakmai megvalósításában - közvetlenül és /vagy közvetetten – más, a Brexit Adjustment Reserve – Brexit Alkalmazkodási Tartalék keretéből támogatott Kedvezményezett is részt vesz,**
- **a projekt az eredetileg vállalt ütemezéshez képest jelentős késedelmet szenved⁷,**
- Kedvezményezett már nem felel meg a felhívásban előírt feltételeknek⁸, különös tekintettel a Felhívás 1.2. „*Ki nem nyújthat be támogatási kérelmet?*” 2. pontjára.

Kötelezően megvalósítandó, önállóan támogatható tevékenységekhez kapcsolódó műszaki, szakmai elvárások:

1. Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése

- a) Kizárólag technológiai fejlesztést⁹ eredményező új eszközök beszerzése támogatott.
- b) **Kizárólag a Támogatást igénylő vállalkozása által előállított és/vagy feldolgozott termékek áruszállításra használható (N járműkategória szerint: teherautók és furgonok) szállítójárművek beszerzése támogatott.**

⁷ [ÁSZF](#) 8.4.5.2. e)

⁸ [ÁSZF](#) 8.2.3. a)

⁹ **Technológiai fejlesztés:** felöleli a technikában, az eszközökben, a berendezésekben bekövetkező azon jelentős változásokat, amelyek eredményeképp új, fejlettebb technológiájú termék vagy azonos termék költségkímélőbbé illetve nagyobb kapacitással állítható elő.

- c) A beszerezni kívánt eszközöknek meg kell felelnie a vonatkozó európai irányelveknek, szabványoknak, illetve az azokat harmonizáló magyar rendeleteknek, szabványoknak, környezetvédelmi előírásoknak.
- d) A projektben beszerezett eszközöket az érintett eszközök kereskedelmi forgalmával üzletszerűen foglalkozó, kereskedőnek, vagy gyártónak minősülő szállítótól kell vásárolni, a piacon szokványos jótállási és szavatossági feltételek biztosítása mellett. Az eszközöket csak megfelelő tárgyi- és humán erőforrásokkal, valamint szervízhálózattal rendelkező gyártótól, vagy hivatalos forgalmazótól lehet beszerezni.
- e) A megvalósítási helyszín abban az esetben alkalmas a projekt megvalósítására, ha
 - a beszerezett eszközök elhelyezése, üzemeltetése biztosított,
 - az eszközök elhelyezéséhez általában fedett, infrastruktúrával ellátott helyiség biztosított (üzemcsarnok, műhely szükséges),
 - a helyiség kialakítása (méretek, padozat teherbírása) és infrastruktúra ellátottsága (elektromos áram, víz, gáz ellátás, szükség szerint technológiai infrastruktúra, biztonsági infrastruktúra) a kérelemben tervezett tevékenység végzésére alkalmas.

2. Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések

Támogatás kizárólag

- a) Meglévő fűtött és fűtetlen teret elválasztó, nem nyílászáró szerkezetnek minősülő épülethatároló szerkezetek hőszigetelésére igényelhető.
Támogatott a külső fal, lapostető, padlásfödém, fűtött tetőteret határoló szerkezetek, alsó zárófödém árkád felett, alsó zárófödém fűtetlen pince feletti szerkezetek hőszigetelése és a kapcsolódó munkálatok elvégzése. Épülethatároló szerkezetnek nem minősülő, fűtött és fűtetlen terek közötti szerkezetek hőszigetelése nem támogatható.
- b) Meglévő fűtött és fűtetlen teret elválasztó, nyílászáró szerkezetnek minősülő épülethatároló szerkezetek cseréje / energia-megtakarítást eredményező korszerűsítése igényelhető.
Támogatott a fa, fém, vagy PVC keretszerkezetű homlokzati üvegezett nyílászáró, a tető felülvilágító, tetősík ablak, homlokzati kapu, bármely homlokzati vagy fűtött és fűtetlen terek közötti ajtó.

Olyan épületek korszerűsítéséhez nyújtható támogatás, amelyek

- c) **Megújuló energiafelhasználás növelését és az energiahatékonyság javítását szolgáló tevékenységet eredményez. Elvárás, hogy a fejlesztendő épület energetikai minőség szerinti besorolása legalább két szintet javuljon DD besorolás alatti épületek esetében. DD besorolású, vagy e feletti épületek esetében nem elvárt a legalább két szintnyi javulás,**
- d) nem estek át uniós, költségvetési vagy egyéb támogatás igénybevételével energetikai korszerűsítésen,
- e) a fejlesztés előtti állapotban nem rendelkeznek állékonysági problémával,
- f) a támogatási kérelem benyújtását megelőzően rendeltetésszerűen használatban álltak,
- g) a [176/2008. \(VI.30.\) kormányrendelet](#) hatálya alá tartozik.

3. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása, melyek célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával.

- a) **Napelemes rendszer telepítése hálózati villamosenergia-termelés céljából**¹⁰, kizárólag a fejlesztésben érintett épület és az abban folyó gazdasági-termelési folyamatok villamosenergia-ellátásához Támogatott napelemes rendszerek beszerzése és telepítése; a kapcsolódó

¹⁰ E tevékenység a felhívás 2.1.1. c) projektelem megvalósítása esetén önállóan támogatható tevékenységnek minősülhet, amennyiben a tevékenység célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezésére szolgál, valamint a Kedvezményezett éves villamos-energia fogyasztása igazolhatóan meghaladja az 5.000.000 kWh-t.

szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése, az épület elektromos rendszeréhez illetve a hálózathoz való csatlakozáshoz és a műszakilag biztonságos működéshez szükséges elemek beszerzése és ezek kiépítése; akkumulátorok; mérő- és szabályozó berendezések beszerzése és felszerelése. A napelemes rendszer a fejlesztéssel érintett épület tetőszerkezetén, a megvalósítás helyszínén belül az épülethez kötődő parkolók árnyékoló építményeinek és az autobeállók tetőszerkezetén, továbbá a megvalósítás helyszínén belül földre telepített tartószerkezetekre kerülhet elhelyezésre, ha az elektromos infrastruktúra azonos, az épület és a parkoló felhasználói, valamint az épület és a parkoló tulajdonosai azonosak. Minimum 5 kWp névleges teljesítményű napelemes rendszerek telepítésére igényelhető támogatás.

- b) **Napkollektoros rendszer** telepítése a fejlesztésben érintett épület HMV igényének részbeni, vagy teljes kielégítése céljából, és/vagy fűtéstámasztásra és/vagy hűtésre.
- c) Támogatott a napsugárzás energiataralmát felvevő berendezés és kapcsolódó szerkezeti- és tartóelemek beszerzése és telepítése, az épületgépészeti rendszerhez való kapcsolódáshoz, rendszerben működéshez szükséges eszközök, berendezések vásárlása és telepítése. **Brikett, pellet, faapríték, faelgázosító kazánrendszer kiépítése** a fejlesztésben érintett épület fűtési és HMV igényének részbeni vagy teljes kielégítése céljából. Támogatott a mezőgazdasági fő és melléktermék, kertészeti melléktermék, energianövény, erdészeti fő és melléktermék, faipari és egyéb ipari hulladék és melléktermék vagy ezek vegyes felhasználására alkalmas rendszer beszerzése és telepítése épületgépészeti rendszerhez való kapcsolódás esetén. Támogatottnak minősül biomassza kazán vásárlása és telepítése, a kazánhoz kapcsolódó gépészeti elemek a szekunder csomópontig (pl.: kazánköri szivattyú, fűtési puffertartály, biztonsági szerelvények, tágulási tartály), a kazán kapcsolódása a HMV és a fűtési rendszerhez, az alapanyag előkészítéséhez szükséges rendszerbe épített eszközök, tároló eszközök, berendezések és építmények, füstgáztisztító, porleválasztó, kéményrendszer, hamukihordó, automatikus tüzelőanyag adagoló.
- d) **Hőszivattyú rendszerek alkalmazása fűtésre és/vagy hűtésre és/vagy használati melegvíztermelésre és/vagy fűtéstámasztásra** Támogatott a **hőszivattyús rendszerek beszerzése és telepítése**; - a hőszivattyú primer és szekunder oldalának kialakítása, beüzemelése; - Geothermal Heat Response test; - monitoring rendszer (azaz mérő és adatrögzítő műszerek) kialakítása és telepítése, amellyel a COP, SPF értékek számíthatók és ellenőrizhetők; - a berendezés energiaellátását biztosító energiavételezési és csatlakozási pont(ok) kialakítása. A megújuló energiát termelő berendezések és rendszerek beszerzéséhez és működtetéséhez nyújtott támogatások igénybevételének műszaki követelményeiről szóló 55/2016. (XII. 21.) NFM rendeletben rögzített műszaki követelményekben foglalt határértékek teljesülését méréssel kell ellenőrizni, ezért mérő és adatrögzítő műszerek beépítése, monitoring rendszer kiépítése kötelező. A rögzített adatokból a monitoring rendszernek automatikusan kell számítani és rögzítenie a COP értékeket, valamint a fűtési idényekre vonatkozó SPF prim értékeket. Kizárólag olyan berendezések beszerzése és beépítése támogatható, melyekre a Bizottság [811/2013/EU](#), [812/2013/EU](#), [813/2013/EU](#) és [814/2013/EU](#) rendelet vonatkozatható, és 2015. szeptember 26. után is forgalomba hozhatók.

Támogatásban részesíthető rendszertípusok: Földhő-víz hőszivattyús rendszer, Levegő-víz hőszivattyús rendszer.

- e) **Az épületek nyári hővédelmének javítása, árnyékoló- vagy árnyékvető szerkezetek beépítésével.**

Támogatható minden olyan mozgatható vagy fix kizárólag külső árnyékolók alkalmazása, amelyek a napfény egy részét igény szerint képesek kiszűrni, de alkalmazásukkal nem jelenik meg a mesterséges megvilágítás használatának igénye, és az épület nyári szoláris terhelését megfelelő mértékben csökkentik anélkül, hogy a téli sugárzási nyereség számottevően csökkenne. A szerkezeteket az adott homlokzati oldalon egységes módon szükséges alkalmazni. **E tevékenység önmagában nem támogatható projektem.**

- f) **Meglévő beltéri világítási rendszerek energiatakarékos átalakítása**

Meglévő régi, elavult beltéri világítási rendszerek korszerűsítése, és az ehhez kapcsolódó, az igényekhez térben és időben alkalmazkodó műszaki megoldások (pl. szakaszolások,

mozgásérzékelők) kialakítása, amennyiben energia-megtakarítást eredményeznek. A világítási rendszerek energiatakarékos átalakítása keretében kizárólag az épület elektromos hálózatának olyan felújítása támogatható, ami kapcsolódik a világítási rendszerek energiatakarékos átalakításához.

Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek:

4. Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése

A Felhívás 2.1.1 a) pontja alapján elszámolható eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzésének költsége számolható el.

5. Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés

- a megjelenéshez közvetlenül kapcsolódó szállítási költségek és a kapcsolódó engedélyek költsége
- a kiállítóhelyiség bérletével, felállításával és üzemeltetésével kapcsolatos költségek
- standhely bérlettel kapcsolatos közvetlen költségek (pl. regisztrációs díj, a vásárigazgatóságunk kötelezően fizetendő díjak, szemétdíj, biztosítás, felelősségbiztosítás, sarokdíj)

2.4. Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások

1. Általános elvárások

A táji, természeti, környezeti értékek védelmével, a klímaváltozás elleni küzdelemmel, az esélyegyenlőséggel, valamint a nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos követelmények, más néven horizontális követelmények érvényesítése az Európai Unió fejlesztéspolitikájának kötelező eleme. A kiemelt célok és követelmények részletes ismertetése megtalálható az „ÁÚF 21-27” 11. fejezetében.

A horizontális cél megvalósítása, valamint a megvalósítás eredményességének nyomon követése érdekében végzett tevékenység következtében felmerült költség elszámolható.

A projekt tervezése és megvalósítása során kérjük, vegye figyelembe, hogy a projektben létrehozott eredményeknek meg kell felelniük az alábbi elvárásoknak is:

- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projektre vonatkozó európai uniós és hazai környezetvédelmi és esélyegyenlőségi előírásokat, jogszabályokat, a „jelentős károkozás elkerülését célzó”¹¹ elővigyázatosság elvét betartani, a projekt által érintett területen a védett környezeti, természeti és kulturális értékeket megőrizni, a fennálló vagy a beruházás során keletkezett környezeti kárt és az esélyegyenlőség szempontjából jogszabályba¹² ütköző nem-megfelelőséget legkésőbb a projekt megvalósítása során megszüntetni.
- Az európai uniós forrásból támogatott projektek kedvezményezettje köteles a projekt végrehajtása során a Fogytékossággal élő Személyek Jogairól szóló ENSZ-egyezményt a 2010/48/EK tanácsi határozattal összhangban alkalmazni. A projektek végrehajtása során a fogyatékos személyeket megillető alapvető emberi jogokat – többek között akadálymentesítéssel és az ehhez kapcsolódó szabványok alkalmazásával – biztosítani kell;
- A fejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a kedvezményezett esélytudatosságot fejezzen ki: ne közvetítsen szegregációt, csökkentse a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

¹¹ Jelentős károkozás elkerülését célzó elv: a támogatott fejlesztés nem sérti jelentősen az (EU) 2019/2088 rendelet 9. cikkben meghatározott egyik környezeti célkitűzést (az éghajlatváltozás mérséklése; az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás; a vízi és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme; a körforgásos gazdaságra való áttérés; a szennyezés megelőzése és csökkentése; a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása) sem.

¹² 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról.

2. Klímaváltozás elleni küzdelem

Amennyiben legalább öt éves várható élettartamú infrastruktúra megvalósítására irányul a beruházás, figyelembe kell venni a projektnek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási potenciálját, és biztosítani kell, hogy a projekt ellenálló legyen az éghajlatváltozással és a természeti katasztrófákkal szemben! Ezért mérlegelni kell, hogy a projekt megvalósítását vagy eredményét veszélyezteti-e extrém időjárási esemény, pl. árvíz, szárazság, forróság, tűz, vagy más időjárási kockázat.

A mérlegeléshez, valamint a klímakockázati értékelés elvégzéséhez a *Klímakockázati útmutató*¹³ nyújt segédletet, mely a következő linken érhető el:

<https://www.palyazat.gov.hu/tmutat-projektek-klimakockzatnak-becslshez-s-cskkentshez>

A Klímakockázati útmutatóban foglaltak alapján a támogatási kérelemben nyilatkozni szükséges a projekt klímakockázatával kapcsolatban.

A klímakockázati elemzést nem szükséges csatolni a támogatási kérelemhez, azonban az elemzés által javasolt intézkedések megvalósulását, az intézkedések megvalósításával elért eredményeket nyomon kell követni, és az intézkedések eredményességét a projekt előrehaladásáról és zárásáról szóló beszámolóban be kell mutatni.

Amennyiben a beruházás a *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról* szóló [314/2005. \(XII. 25.\) Korm. rendelet](#) hatálya alá esik, úgy a támogatási kérelemben elegendő arról nyilatkozni, hogy a beruházás éghajlatváltozással összefüggő, éghajlatvédelmi szempontok szerinti vizsgálata a rendelet vonatkozó előírásainak megfelelően történik.

3. A FINANSZÍROZÁSSAL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

3.1. Vissza kell-e fizetni a támogatást?

Főszabályként nem, a támogatás vissza nem térítendő támogatásnak minősül, ezért a támogatást – szerződés szerinti projektmegvalósítás esetén – nem kell visszafizetni.

3.2. Mennyi a projekt Európai Unióval elszámolható összköltsége?

A projekt elszámolható összköltségének maximális összegét a támogatás jogcíme, a BREXIT-ből származtatott kár mértéke, valamint a cég mérete határozza meg a 3.3 pontban foglaltak szerint.

A támogatást igénylő megválaszthatja, hogy a bázisévként a támogatási kérelem benyújtását megelőző utolsó (2022), utolsó előtti (2021), teljes, lezárt üzleti év kerüljön figyelembevételre. Ebben az esetben mind a tartalmi értékelési szempontrendszer szempontjainak értékelése során, mind az eredményességmérés bázisévként ugyanannak az üzleti évnek az adatait kell figyelembe venni. Felhívjuk figyelmüket, hogy 2021. évnél korábbi lezárt üzleti év nem kerülhet kiválasztásra. 2022. év abban az esetben választható, ha a támogatást igénylő az üzleti évet lezárta és az [Elektronikus Beszámoló Portálra](#) feltöltötte a szükséges dokumentumokat.

¹³ Útmutató a projektek klímakockázatának értékeléséhez és becsléséhez, ill. Részletes módszertani leírás a klímakockázati útmutatóhoz

3.3. Mennyi támogatást lehet igényelni?

Az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege:

Cégméret:	A támogatás minimum összege:	A támogatás maximum összege a 2020.02.01. és 2023.12.31. között felmerült és tervezett veszteség összege, de legfeljebb	Adminisztratív terhekből eredő kompenzáció (+2%):
Mikrovállalkozás:	3.000.000,-Ft	150.000.000,-Ft	+ a támogatás maximum összege * 2%
Kisvállalkozás:			
Középvállalkozás:		250.000.000,-Ft	
Nagyvállalat:			

A megítélhető támogatás összege nem haladhatja meg a 2020. február 1. és 2023. december 31. között felmerült és vélhetően felmerülő jövőbeni veszteség mértékét. **A kimutatott kár mértékén felül az Irányító Hatóság a Brexit miatt megnövekedett adminisztratív terhek kompenzálására 2 % általányösszeget határozott meg.**

A támogatás maximum összege = a felmerült és vélhetően felmerülő jövőbeni veszteség összege + 2 % adminisztratív terhekből eredő kompenzáció összege.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy az Irányító Hatóság lehetőséget biztosít a felhívásban foglalt korlátok figyelembevételével, hogy az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege tekintetében érvényesítsék a partner és/vagy kapcsolt vállalkozások¹⁴ kárát is. Ezen esetben a felmerülő károkat cégenként szükséges bemutatniuk.

Tájékoztatjuk, hogy partner vagy kapcsolt vállalkozások közül azon cég jogosult támogatási kérelmet benyújtani, amely a fejlesztést meg kívánja valósítani.

Támogatási kategória	Fejlesztés helyszíne	Maximális támogatási intenzitás		
		mikro és kisvállalkozás	közép vállalkozás	nagyvállalat
Válságtámogatás és de minimis esetén	Magyarország (régiónkénti megkötés nélkül)	70 %	60 %	50%

4. A PROJEKTVÉGREHAJTÁS IDŐTARTAMA

4.1. Mikor kezdhető meg a projekt?

Támogatás a támogatási kérelem benyújtását megelőzően megkezdett projekthez nem igényelhető.

Amennyiben megállapítást nyer, hogy a projekt megkezdésére a támogatási kérelem benyújtását megelőzően sor került, a támogatási kérelem elutasításra, illetve a támogatás visszavonásra kerül. **A projekt előkészítése nem minősül megkezdésnek.** A projekt megvalósítása a támogatási kérelem benyújtását követő napon saját felelősségre megkezdhető, de a projekt megkezdése nem jelent előnyt annak elbírálása során, továbbá nem garantálja az igényelt támogatás elnyerését.

További részletes szabályozást az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének "A projekt megkezdése" alpontja tartalmaz.

Ha Ön a támogatási döntés kézhezvétele előtt már megindítja a közbeszerzési eljárást, be kell tartania a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket is.

¹⁴ Felhívjuk figyelmüket, hogy a partner és/vagy kapcsolt vállalkozások adatait az EPTK felületen elérhető kitöltő programban „A projekt végrehajtásában részt vevő szervezet” menüpontban szükséges rögzíteni.

4.2. Mikorra kell befejezni a projektet?

Mikor minősül befejezettnek a projekt?

Fizikailag akkor befejezett a projekt, ha valamennyi támogatott tevékenység megvalósult a támogatói okiratban és a felhívásban meghatározott feltételek szerint. A projekt fizikai befejezésének napja tehát az a nap, amikor az utolsó támogatott tevékenység megvalósul.

Pénzügyileg akkor befejezett a projekt, ha fizikailag befejezett, és a megvalósítás során keletkezett bizonylatok kifizetése megtörtént.

További részletes szabályozás az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 2. alpontjában olvasható.

Mennyi idő alatt kell fizikailag befejezni a projektet?

A projekt fizikai befejezésére a Támogatói Okirat hatályba lépésétől számított legfeljebb 12 hónap áll rendelkezésre, de legkésőbb 2024. május 31.

A záró kifizetési kérelem benyújtásának végső határideje a projekt fizikai befejezését követő 60 nap, de legkésőbb 2024. július 30

Felhívjuk figyelmüket, Támogatói Okirat hatályba lépésétől számított 1 hónapon belül a projekt megvalósítását az „ÁÚF 21-27” 8.6. fejezetének 1. „A projekt megkezdése” pontjában részletezetteknek megfelelően szükséges megkezdeni. Nevezett feltétel nem teljesítése súlyos szerződésszegésnek minősül.

5. MÉRFÖLDKÖVEK, INDIKÁTOROK, SZAKMAI BESZÁMOLÓ

5.1. Hány mérföldkövet kell tervezni?

A projekt keretében **legalább 2 db (1db időközi és 1 záró) szükséges tervezni.**

Mérföldkő tartalma lehet a projekt megvalósítása szempontjából jelentős időpont, esemény és/vagy a projekt megvalósítása révén elért műszaki, szakmai eredmény(ek) elérése.

Minden mérföldkő esetében **jól definiálható, funkcionálisan működő eredményeket/eredménytermékeket** (továbbiakban: Műszaki, szakmai eredmény) kell meghatározni. Minden mérföldkőhöz tevékenységenként legalább 1 db Műszaki, szakmai eredményt szükséges megadni. Amennyiben egy mérföldkőn belül több tevékenység szakasza is tervezésre került, tevékenységenként kell Műszaki, szakmai eredményt megadni.

Javasoljuk, hogy a becsült érték alátámasztásaként benyújtott árajánlatokban szereplő tevékenységek és/vagy a költségvetésben foglalt tételek alapján kerüljenek rögzítésre a műszaki-, szakmai eredmények.

Felhívjuk a figyelmüket, hogy:

- a Kedvezményezett a támogatói okiratban foglalt ütemezés szerinti mérföldkövek elérését követően köteles beszámolni a projekt pénzügyi és műszaki, szakmai előrehaladásának bemutatásával a projekt eredményességéről, valamint hatékonyságáról.
- Időközi kifizetési igénylést mérföldkő elérését megelőzően is be lehet nyújtani.
- mérföldkő elérését megelőzően utófinanszírozású időközi kifizetési igénylés csak abban az esetben nyújtható be, ha az igényelt támogatás meghaladja a támogatói okiratban meghatározott minimális kifizetési igénylési összeget.

- 20 millió forint támogatási összeg alatt egyszeri elszámolással élhet a kedvezményezett.¹⁵¹⁶
- az egyes mérföldkövek elérésekor nem kötelező kifizetési kérelmet benyújtani.

A 7.7 pontban részletezett általány kifizetésének a feltétele a projekt megfelelő előre haladása, amit a kedvezményezett a benyújtott szakmai beszámolóval tud igazolni. A szakmai beszámolónak részét képezheti – de nem szükségszerűen – a kifizetési kérelem.

5.2. Adicionális mérföldkő

Kedvezményezett amennyiben elmulasztotta a [Korm. rendelet](#) 91. § (1) a) szerinti bejelentési kötelezettségét és a mérföldkő határidejét, vagy annak tartalmát – részben, vagy egészben - nem tudja teljesíteni, az **visszamenőleges hatállyal nem módosítható**. Az elutasított mérföldkő szakmai eredményei nem csoportosíthatóak át a soron következő mérföldkő eredményei közé.

Ezen esetekben az elutasított mérföldkő szakmai tartalmával megegyező új, köztes (un. adicionális) mérföldkövet szükséges tervezni **az Irányító Hatóság elvárásaival összhangban**. Az új mérföldkő esetében – amennyiben az ütemezés nem megoldható, vagy nem felel meg az Irányító Hatóság elvárásainak – mellőzhető a Felhívás 5.1. „*Hány mérföldkövet kell tervezni?*” pontjában részletezett elvárások. **Az Adicionális mérföldkőben vállaltak nem teljesítése szerződésszegésnek minősül.**

Jelen intézkedés kizárólagos célja, hogy a projekt előrehaladása ellenőrizhető legyen, elkerülve a nem ütemszerű előrehaladásából eredő kockázatokat.

Addicionális mérföldkövet Kedvezményezett önállóan nem – kizárólag az Irányító Hatóság utasításnak megfelelően – tervezhet.

5.3. Szakmai beszámoló

A kedvezményezett a Támogatói Okiratban foglalt ütemezés szerinti mérföldkövek elérését követő 15 napon¹⁷ belül köteles beszámolót benyújtani a projekt műszaki-szakmai előrehaladásának bemutatásával a projekt eredményességéről, hatékonyságáról. A mérföldkőben vállalt eredmények alátámasztó dokumentumait a beszámolóhoz kell csatolni¹⁸.

A Felhívás 7.7.2 „*Összesítő*” pontjában részletezett esetben az összesítőn elszámolt költségek alátámasztó dokumentumainak a szakmai beszámolónak a részét kell képeznie.

Az Irányító Hatóság a Támogatói Okirat szerinti mérföldkövek között is kérhet beszámolót a kedvezményezettől.

A Szakmai beszámoló minimálisan elvárt tartalma:

1. A projekt műszaki-szakmai előrehaladottsága:

A számszerűsített Műszaki, szakmai eredményeket az EPTK felület „Műszaki szakmai eredmény” pontjában – az alátámasztó dokumentumok megjelölésével – szükséges bemutatni.

A nem számszerűsített eredményeket az EPTK felület „*Beszámoló rövid összefoglaló*” pontjában **röviden, tényszerűen** – az alátámasztó dokumentumok megjelölésével – szükséges bemutatni.

2. Kommunikációs kötelezettségek teljesülése:

A Kedvezményezettek Tájékoztatási Kötelezettségei (KTK) útmutatóban foglaltak alapján.

¹⁵ Egyszeri elszámolás esetén a kedvezményezett a projekt pénzügyi elszámolását a projekt fizikai befejezését követően, egy alkalommal tudja kezdeményezni.

¹⁶ Egyszeri elszámolás esetén támogatási előleg kizárólag akkor igényelhető, ha projekt fizikai befejezése nem haladja meg a 12 hónapot.

¹⁷ [733/2021. \(XII. 20.\) Korm. rendelet](#) 148. § (1);

¹⁸ Amennyiben az alátámasztó dokumentumok egy korábbi eljárásrendi cselekmény részeként már csatolásra kerültek az EPTK felületen nem szükséges azokat ismételtel feltölteni, de a Beszámolóban szükséges megjelölni azon dokumentumokat, melyek a kapcsolódó Műszaki, szakmai eredmény alátámasztására szolgálnak.

3. Horizontális szempontok bemutatása:

A Felhívás 2.4. „Horizontális szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások” pontjában foglaltak alapján az EPTK felület „Beszámoló rövid összefoglaló” pontjában szükséges bemutatni.

4. Átalányköltségek

A Felhívás 7.7.1 „Százalékos átalány” pontjában foglalt költségek felhasználásának **számszerűsített, tételes kimutatását** az EPTK felület „Beszámoló rövid összefoglaló” pontjában szükséges bemutatni. A Százalékos átalány költségeihez nem szükséges alátámasztó dokumentumok benyújtása.

5.4. Milyen indikátorok teljesítéséhez kell hozzájárulni?

5.4.1 A lenti táblázatban megadott adatok kapcsán a Kedvezményezettnek **az Irányító Hatóság kérésére az üzleti év zárását követően – visszamérés céljából - adatot kell szolgáltatnia. Felhívjuk figyelmüket, hogy az Irányító Hatóság az eltérésekből adódóan nem állapít meg szankciót.**

A támogatási kérelemben az alábbi táblázat alapján szükséges bemutatni a 2020. február 1. és 2023. december 31. között felmerült és vélhetően felmerülő jövőbeni veszteség mértékét. A táblázatban bemutatott károk együttes összege + a Brexit miatt megnövekedett adminisztratív terhek kompenzálására biztosított 2 % általányösszeg együttese adja a projekt megítélhető támogatásának összegét.

A monitoring mutatók rögzítése során bázisérték dátumának minden esetben a választott bázis év előtti év utolsó napját (december 31.) szükséges rögzíteni.

	2020		2021		2022		2023	
	export	import	export	import	export	import	export	import
tényleges								
költségnövekmény								
bevételekiesés								
extrapoláció								
költségnövekmény								
bevételekiesés								
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0		0		0		0	

Felhívjuk figyelmüket, hogy a táblázat adattartalmát az EPTK felület „Monitoring mutatók” pontjában a partner és/vagy kapcsolt vállalkozások tekintetében évenkénti bontásban, kumuláltan, a – csatolandó dokumentumalapú - Felhívás 3. sz. mellékletének (Műszaki, szakmai koncepció minimális adattartalmával kapcsolatos elvárások) melléklet 3.2 és 3.4 pontjában szereplő táblázatot pedig vállalkozásonként szükséges megadni.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a monitoring mutatók funkcióban rögzített kumulált összegek végösszegének meg kell egyeznie a brexitből eredő kár összegével.

5.4.2 A támogatás eredményeként megvalósuló fejlesztések sikerességének visszamérhetősege érdekében vállalást szükséges tenni.

Az Irányító Hatóság nem kíván konkrét mutatókat meghatározni, tekintettel a projektek egyedi jellegére, ugyanakkor a Kedvezményezett által nevesített számszerűsített vállalás(ok)nak a fejlesztés eredményére kell irányulnia, továbbá mérhetőnek, dokumentumokkal igazolhatónak és elsődlegesen a költségvetési eredményekre fókuszálnak szükséges lennie.
Az exponenciális növekedésre tett vállalás(oka)t évenkénti bontásban szükséges megadni, melyről az [ÁSZF](#) 11.4 pontja alapján évente egyszer, fenntartási jelentés keretében kell beszámolni. A részletezettek túlmenően kérjük megadni a vállalás(ok) mértékegységét, továbbá megnevezni azon dokumentumok körét, melyek a visszamérhetőség igazolásául szolgálnak. A Kedvezményezettek által tett vállalás(ok)at **legkésőbb a pénzügyi záraskor szükséges megtenni.**

6. PROJEKTVÉGREHAJTÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB ELVÁRÁSOK

6.1. Mire nem kapható támogatás?

Nem támogatható tevékenységek különösen:

- 1) épület fejlesztése, amennyiben az ingatlan hasznosítása során lakás/lakhatás célú fejlesztés valósulna meg. A támogatási kérelem benyújtásakor sem minősülhet a fejlesztéssel érintett ingatlan lakáscélú ingatlannak. Lakás/lakhatási célú fejlesztésnek minősül minden olyan fejlesztés és/vagy beruházás, amely a KSH építmény jegyzékében a „11 LAKÓÉPÜLETEK” között nevesített épületek fejlesztésére irányul.
- 2) a jövedelemszerzésre irányuló napelemes rendszerek telepítése, különösen a kifesztésű hálózatra csatlakozó háztartási méretű kiserőművek esetében alkalmazott szaldó elszámolásnál az egyértelműen bevételszerzést célzó, illetve a — nagyobb kapacitású napelemes rendszerek esetében — kötelező átvételi rendszer (KÁT), vagy Megújuló Energia Támogatási Rendszer (METÁR), vagy METÁR-KÁT rendszer által biztosított működési támogatással villamos energiát termelő napelemes rendszerek installálása.
- 3) Ingatlan építés, korszerűsítés, felújítás¹⁹ költségeire.
- 4) Személyszállító gépjárművek, pickupok beszerzésére.

A 2.1. pontban meghatározott tevékenységeken kívül más tevékenység nem támogatható.

6.2. Milyen további szakmai elvárásoknak kell megfelelni a megvalósítás során?

- A Kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani. Az ezzel kapcsolatos követelményeket a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalról letölthető „Kedvezményezettek tájékoztatási kötelezettségei” c. útmutató tartalmazza.
- A fejlesztés megvalósulásának helyszíne a támogatást igénylő bejegyzett magyarországi székhelye, telephelye vagy fióktelepe lehet. A támogatást igénylő csak a bejegyzett székhelyén, telephelyén vagy fióktelepén valósíthatja meg fejlesztését. **A megvalósulási helyszínnek a támogatási kérelem benyújtásától alkalmasnak kell lennie a projekt megvalósítására.**
- A megvalósulási helyszín akkor tekinthető alkalmasnak, ha a projekt tárgyát képező tevékenység elvégezhető a helyszínen és a projekt megvalósításhoz biztosított a megfelelő infrastruktúra.
- A megvalósítási helyszín alkalmasságát fotódokumentációval szükséges alátámasztani.

¹⁹ Az épület egészére, illetőleg egy vagy több szerkezetére kiterjedő, olyan általános javítási, építési, szerelési munkák végzése, amelyek az eredeti műszaki állapotot részben vagy egészben visszaállítják, illetőleg a használhatóságot, üzembiztonságot és az ingatlan esztétikai megjelenését az egyes szerkezetek, berendezések kicserélésével, átalakításával növelik (pl. belső és külső tatarozás, parkettázás, festés, mázolás stb.).

- A támogatást igénylő legfeljebb három megvalósítási helyszínt jelölhet meg. Három megvalósítási helyszíni megjelölése esetén a támogatás intenzitást az alacsonyabb támogatás intenzitású régió/település maximális támogatás intenzitása határozza meg mindkét megvalósítási helyszínrre vonatkozóan.
- **A megvalósítás helyszínére vonatkozóan a Kedvezményezettnek a fejlesztendő tevékenység végzéséhez szükséges hatósági engedéllyel/engedélyekkel a záró kifizetési kérelem időpontjában rendelkeznie kell, azokban az esetekben, amikor a támogatásból megvalósuló fejlesztés eredményeképpen létrejövő kapacitások/létesítmény működtetése engedélyköteles tevékenységhez kapcsolódik.**
- A beszerzett eszközöket, immateriális javakat a megvalósítás helyszínéül szolgáló ingatlanra (székhelyre, telephelyre, vagy fióktelepre) kell számvitelileg aktiválni. Hardver és szoftver beszerzése esetén a megvalósulási helyszínnek az a telephely vagy fióktelep minősül, amelyre a beszerzett eszközök számvitelileg aktiválásra kerülnek. A támogatott fejlesztéseket a támogatást igénylő köteles a megvalósítás helyszínén üzemeltetni.
- A támogatást igénylő szerződéses kötelezettsége, hogy a projektet, a Támogatói Okiratban megjelölt megvalósítási helyszínen megvalósítja, és azt a fenntartási időszak alatt, ugyanezen a helyen fenntartja, illetve üzemelteti.
- Olyan esetekben, amikor a projekt keretében nem helyhez kötött eszköz kerül beszerzésre a Kedvezményezett abban az esetben is eleget tesz szerződéses kötelezettségének, ha a nem helyhez kötött eszközt, a projektre vonatkozó régióban található, cégkivonatban bejegyzett székhelyére/telephelyére/fióktelepére aktiválja, függetlenül attól, hogy az eszközzel ideiglenesen más országrészben folytat tevékenységet – ideértve a szerver hosting szolgáltatást is.
- A projekt alátámasztó dokumentumok a támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése, tartalmi értékelése során, valamint a megvalósítás és a fenntartás időszakában bármikor bekérhetőek. A dokumentumok rendelkezésre állása a projekt megvalósítási és fenntartási időszakában bármikor ellenőrizhető.
- A lehető legszélesebb verseny – különösen a kis- és középvállalkozásoknak a szerződésekhöz való hozzáféréseinek elősegítése – érdekében az Irányító Hatóság az alvállalkozók igénybevitelét (annak mértékét) nem korlátozza, de az alábbi – elszámolhatóságot is érintő – elvárásoknak minden esetben meg kell felelni:
 - a. valamennyi, a szerződés megvalósításba bevont szereplőnek – ideértve a fővállalkozót és az alvállalkozót is – tényleges hozzáadott értéket kell képviselnie;
 - b. a fővállalkozónak és az igénybe vett alvállalkozó(k)nak a szakmai kompetenciái, cégkivonata, gazdálkodási és tárgyi erőforrásainak alkalmasnak kell lennie a projekt megvalósítására, illetve a beszerzési, szolgáltatási igény teljesítésére;
 - c. az Elszámolási Útmutató 37.3. pontjában foglaltak alapján a kifizetés feltételét képezi az alvállalkozói kifizetést igazoló dokumentumok megléte;
 - d. az összeférhetetlenségi szabályok – ideértve a Felhívás 2.3. g) pontjának utolsó bekezdését (Brexit Kedvezményezett) – ugyanúgy vonatkoznak az alvállalkozókra is,
 - e. a Felhívás 7.8. „Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?” t) pontjában foglaltak kritériumok ugyanúgy vonatkoznak az alvállalkozókra is.

A minél nagyobb alvállalkozói jelenlétet az Irányító Hatóság kiemelt kockázatként kezeli, tekintettel arra, hogy a fővállalkozó és az alvállalkozói viszony alakulására Kedvezményezettnek nincs ráhatása. Amennyiben a fővállalkozó és alvállalkozói láncolat között vitás helyzet áll fenn (akár a teljesítést, akár a kifizetést illetően), veszélyezteti a beszerzés megvalósulását, a kifizetési határidők betartását, Nevezett kockázatokból eredő felelősség Kedvezményezettet terheli.

- A projekt alátámasztó dokumentumokat minden esetben megfelelően szükséges hitelesíteni, vagyis
 - a. minősített tanúsítványon alapuló, legalább fokozott biztonságú elektronikus aláírással²⁰ kell ellátni, vagy
 - b. azonosításra visszavezetett dokumentumhitelesítés szolgáltatással (AVDH), amennyiben a gazdálkodó szervezet nevében nyilatkozó természetes személy törvényes vagy ügyleti képviseleti jogosultsága igazolható.

²⁰ Fokozott biztonságú elektronikus aláírás: az [eIDAS Rendelet](#) 3. cikkének 11. pontja szerinti aláírás;

Szkennelt / képként beillesztett / másolt aláírás és/vagy névbélyegzővel ellátott dokumentum nem felel meg a hitelesítés szabályainak így az nem fogadható el alátámasztó dokumentumnak.

Elektronikus árajánlat (webáruház, elektronikus levél) esetén az ajánlat hitelesítése mellőzhető, amennyiben az maradéktalanul megfelel a Felhívásban foglalt elvárásoknak, különös tekintettel a transzparencia követelményeinek.

6.3. Kell-e közbeszerzést lefolytatni?

Ha a projektben tervezett beszerzésre a közbeszerzési jogszabályok vonatkoznak, közbeszerzést kell lefolytatni. Ennek vizsgálata és a szükséges eljárás lefolytatása – az egybeszámitási szabályok figyelembevételével – az Kedvezményezett feladata és felelőssége.

Részletes tájékoztatás az „ÁÚF 21-27” 9. fejezetében olvasható.

6.4. Milyen feltételei vannak az ingatlanfejlesztésnek?

Támogatás akkor folyósítható, ha a fejlesztéssel érintett ingatlan(ok) tulajdoni viszonyai az „ÁÚF 21-27” 7. fejezetében foglaltaktól a következőkben eltérve az alábbi feltételeknek megfelelnek:

- Nem támogatható olyan projekt, amely a beruházást, illetve a fejlesztést olyan ingatlanon (saját, lízingelt vagy bérelt) kívánja megvalósítani, amely nem per-, - és igénymentes, kivéve, ha a támogatást igénylő az igény jogosultja, továbbá bérelt vagy lízingelt ingatlan esetében a bérleti vagy lízing szerződés, az ingatlan használatba vételének egyéb eseteiben közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt használati megállapodás kizárólagos joggal nem biztosítja a támogatással megvalósuló létesítmény üzemeltetésének lehetőségét legalább a fenntartási kötelezettség idejére.
- Amennyiben a beruházást, illetve fejlesztést osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon kívánják megvalósítani, a támogatási kérelem jogosultságának feltétele a tulajdonostársak között közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt használati megállapodás, és az ahhoz tartozó használati megosztásra vonatkozó vázrajz rendelkezésre állása. A per- és igénymentesség követelményének az osztatlan közös tulajdon azon tulajdoni hányada vonatkozásában kell teljesülnie, amely a beruházás (fejlesztés) helyszíne.
- A támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre kell állnia a tulajdonostársak hozzájárulásának, a megállapodásnak az osztatlan közös tulajdonban lévő ingatlan használatáról, a bérbeadó hozzájárulásának és bérleti szerződésnek, az ingatlan használatba vételének egyéb eseteiben a használatba adó hozzájárulásának, közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt használati megállapodásnak.

6.5. Hol találhatóak a biztosítéknyújtásra vonatkozó elvárások?

A biztosítéknyújtással kapcsolatos részletes szabályozást a Korm. rendelet 20. A *biztosíték* és az [ÁSZF](#) 3. Biztosítékok pontjai tartalmazzák, valamint a palyazat.gov.hu honlapon elérhető *BAR_biztosíték_tájékoztatas* c. dokumentum.

6.6. Milyen elvárások vannak az Alapjogi Charta érvényesítésével kapcsolatban?

Az Alapjogi Charta felsorolja azokat az alapvető jogokat, amelyeket az Európai Uniónak és a tagállamoknak az uniós jogszabályok végrehajtása során tiszteletben kell tartaniuk. Az Alapjogi Charta megtalálható az [Eur-Lex](#) és a <https://www.palyazat.gov.hu> oldalon is.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert legfontosabb jogok, szabadságok és elvek érvényesítését a projektek tervezése és végrehajtása során is biztosítani kell. Ezért kérjük, hogy a projekt tervezése és végrehajtása során fokozott figyelmet fordítson Alapjogi Chartában rögzített

alapjogok érvényesítésére, bizonyosodjon meg arról, hogy tervezett projektében az alapjogok nem sérülnek, azok érvényesítése biztosított.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a Korm. rendelet rendelkezései alapján, ha az Alapjogi Chartában szereplő jogok és alapelvek valamelyike a támogatott projektek végrehajtása során sérülne, a hazai intézményrendszer gondoskodni fog az erre irányuló panasz benyújtásának lehetőségéről és a panasz kivizsgálásáról. Az Alapjogi Charta alapelveiről, a panasz benyújtásának lehetőségéről részletes információkat az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum tartalmaz.

6.7. A projekt megvalósítása folyamán milyen egyéb kötelezettségei lesznek?

1. A tervezhetőség érdekében Kedvezményezett köteles két havonta - minden 2. hónap 5. napjáig) a <https://barinfo.questionpro.com/barterv> honlapon elérhető adatlap kitöltésével adatot szolgáltatni a benyújtandó kifizetési kérelmek és az előleg elszámolás összegéről.
 - 1.1. az adatszolgáltatási kötelezettségről az EPTK felületen rendszerüzenet kerül megküldésre (**a rendszerüzenet esetleges elmaradása nem mentesít a Kedvezményezettet a kötelezettség teljesítése alól**).
2. A megkötött szállítói szerződés hatályba lépésétől számított 30 napon belül, de legkésőbb az adott költséget tartalmazó kifizetési kérelem benyújtásáig szükséges a szerződések feltöltése és a felület teljeskörű kitöltése – ideértve az alvállalkozói adatokat is - a monitoring és információs rendszer szerződés modul szállítói szerződések pontjába.
 - 2.1. **Az írásos megrendelők feltöltése is szükséges.**
3. A Támogatói Okirat szerinti mérföldkő elérését követő tizenöt napon belül a projekt műszaki-szakmai előrehaladását bemutató szakmai beszámoló benyújtása a monitoring és információs rendszeren keresztül a Felhívás 5.3 pontjában foglaltakkal összhangban,

6.8. A projekt megvalósítást követően, a Kedvezményezettnek milyen kötelezettségei lesznek?

1. A projekt keretében létrejött beruházást, illetve létrehozott termékeket, szolgáltatásokat a fenntartási időszak végéig szükséges fenntartani. A kötelező fenntartási időszak a projekt megvalósítás befejezésétől számított 5 év, mikro-, kis- és középvállalkozások esetében 3 év **létszám-tartás**.
2. Támogatást igénylőnek vállalnia kell, hogy a projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti évben az éves átlagos statisztikai létszámának átlagos értéke nem csökkenhet a bázislétszám²¹ alá. (A negatív eltérés nem lehet nagyobb, mint 0,5.) Bázislétszámnak (megőrzött munkahelyek száma) minősül a választott üzleti év átlagos statisztikai állományi létszáma.

vagy

3. **Személyi jellegű ráfordítás növelése**
 - a. A projekt befejezési évét közvetlenül követő két üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak növekednie kell a **támogatási összeg 5 %-ával** a választott bázisévhez képest. Személyi jellegű ráfordítás a választott üzleti évben $+ (T * 0,05) \leq (Sz1 + Sz2)/2$
VAGY

²¹ A támogatást igénylő megválaszthatja, hogy a bázisévként a támogatási kérelem benyújtását megelőző utolsó vagy utolsó előtti teljes, lezárt üzleti év kerüljön figyelembevételre. Ebben az esetben mind a tartalmi értékelési szempontrendszer szempontjainak értékelése során, mind az eredményességmérés báziséveként ugyanannak az üzleti évnek az adatait kell figyelembe venni. Felhívjuk figyelmüket, hogy 2021-nél korábbi lezárt üzleti év nem kerülhet kiválasztásra. **2022. év abban az esetben választható, ha támogatást igénylő az üzleti évet lezárta és az Elektronikus Beszámoló Portálra feltöltötte a dokumentumokat.**

- b. A projekt befejezési évét közvetlenül követő két üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak növekednie kell 5 %-kal a bázisévhez (beadást megelőző üzleti év) képest.

Személyi jellegű ráfordítás a választott üzleti évben $\cdot 1,05 \leq (Sz1 + Sz2)/2$

Ahol:

Sz1: Személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 1. lezárt üzleti évben

Sz2: Személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 2. lezárt üzleti évben

T: megítélt támogatás összege

A fent részletezett vállalásról a Kedvezményezettnek legkésőbb a pénzügyi záráskor szükséges nyilatkoznia.

A projektmegvalósítás befejezésének minősül, ha a projekt fizikailag és pénzügyileg is befejezett, valamint a Kedvezményezettnek valamennyi támogatott tevékenysége befejezését igazoló és alátámasztó kifizetési igénylését az Irányító Hatóság jóváhagyta és a támogatás folyósítása megtörtént.

A fenntartási jelentéstételi kötelezettség a projekt fizikai befejezésétől indul. Az 1. Projekt Fenntartási Jelentés tárgyidőszaka a projekt fizikai befejezését követő naptól kezdődően az ezt követő első teljes lezárt üzleti év végéig tart. A fenntartási időszak kezdete azonban változatlanul a projekt megvalósítás befejezésétől kezdődik.

A projekt fizikai befejezésének minősül az az állapot, amikor a projekt keretében támogatott tevékenységeket a felhívásban és a támogatói okiratban meghatározottak szerint elvégezték.

A kötelező fenntartási időszak nem akadályozza a gyors technológiai változások miatt a fenntartási időszak alatt korszerűtlenné vált vagy meghibásodott tárgyi eszköz cseréjét, ha a fenntartási időszak alatt a gazdasági tevékenység fenntartása az érintett régióban biztosított. A korszerűtlenné vált, vagy meghibásodott, és támogatásban már részesült tárgyi eszköz cseréjére a fenntartási időszakban a beruházó állami támogatásban nem részesülhet. A változás bejelentését követően az új eszköznek a lecserélt tárgyi eszközzel azonos funkcióval és azonos vagy nagyobb kapacitással kell rendelkeznie, továbbá a gyártási időpontja nem lehet korábbi, mint a lecserélt tárgyi eszköze.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a jelen pályázat keretében meghatározott kötelező vállalásokat, valamint a pályázó korábbi nyertes pályázataira vonatkozó szerződéses kötelezettségeket egymástól elkülönülten kell teljesíteni.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a projektben létrehozott vagy a záró projektfenntartási jelentés elfogadásáig csak az Irányító Hatóság előzetes jóváhagyásával és a támogatási jogviszony szempontjából releváns kötelezettségek átvállalásával, átruházásával idegeníthető el, adható bérbe, más használatába, illetve terhelhető meg.

Amennyiben nevezett kötelezettségek nem teljesülnek, szabálytalansági eljárás indulhat. A szabálytalansági döntés a támogatás visszafizetését is elrendelheti.

A 2023. évi üzleti év lezárását követő fenntartási jelentés keretein belül kerül sor a ténylegesen felmerült BREXIT kár visszamérésére. Az Irányító Hatóság ekkor ellenőrzi a támogatási kérelem benyújtásakor megadott károk becsült és a ténylegesen felmerült összegek közötti összhangot / különbségeket.

7. ELSZÁMOLHATÓSÁG

7.1 Mennyi előleg igényelhető?

Jelen felhívás keretében támogatott projektek esetében az utófinanszírozású tevékenységekre igénybe vehető maximális előleg mértéke a megítélt támogatás 50%-a, de legfeljebb 500.000.000,- Ft²²,

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy:

- **a 7.7 pontban meghatározott Százalékos átalány költségeire előleg nem igényelhető!**
- **a támogatási előleggel való részleges vagy teljes elszámolást követően a maximális előleg mértékig előleg újra igényelhető.** a több részletben igényelt és folyósított előleg együttes összege nem haladhatja meg a Támogatói Okiratban meghatározott mértéket, illetve összeget.
- A Korm. rendelet 122. § (2) b) pontjában foglaltak alapján az Irányító Hatóság jogosult a részletekben történő kifizetés mellett dönteni.
- egyszeri elszámolás esetén támogatási előleg kizárólag akkor igényelhető, ha projekt fizikai befejezése nem haladja meg a 12 hónapot.
- A [Korm. rendelet](#) 122. § (3) bekezdésében foglaltak alapján a támogatási előleggel való részleges vagy teljes elszámolást követően az előleg a megengedett mértékig, összegig újra igényelhető²³.

7.2 Mikor fizethető ki az előleg?

1. A Korm. rendelet 81. § szerinti biztosíték(ok) rendelkezésre állnak, vagy a 88. § (1) bekezdésének b) vagy c) pontja szerinti biztosítéknyújtási kötelezettség alóli mentesség igazolt,
2. Kedvezményezett szerepel a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján elérhető köztartozásmentes adózási adatbázisban (vagy a köztartozás-mentességét harminc napnál nem régebbi nemleges adóigazolással igazolja),
3. Az előlegigénylés részeként benyújtásra került a palyazat.gov.hu honlapon elérhető, cégszerűen hitelesített Felhatalmazó levél,
4. A Korm. rendelet 29. és 30. alcímében részletezett szempontok alapján az előleg kifizethető.
5. Azon Kedvezményezett, aki a Korm. rendelet 88. § (1) bekezdés b) és c) pontjai alapján nem mentesíthető a biztosítéknyújtási kötelezettség alól, de jogosult előleg lehívására, a támogatási előleggel való részleges vagy teljes elszámolást követően az Irányító Hatóság rendelkezésére álló biztosítéki érték mértékéig, összegéig újra igényelhető támogatási előleg a biztosítéki érték emelése nélkül.

7.3 Mikor szükséges az előleggel elszámolni?

A Korm. rendelet 123. § (1) bekezdésben foglaltak alapján a támogatási előleggel legkésőbb a záró kifizetési kérelemben szükséges elszámolni, de **a támogatási előleget vissza kell fizetnie, ha nem kerül benyújtásra a kifizetett támogatási előleg legalább 30%-ával megegyező mértékű időközi kifizetési kérelem a támogatási előleg – vagy annak első részlete – kifizetésétől számított tizenkét hónapon belül**, vagy az időközi kifizetési kérelem vagy más körülmény a támogatás nem rendeltetésszerű felhasználását bizonyítja. (Rendeltetésszerű a felhasználás, ha az időközi kifizetési kérelem az ellenőrzési szempontoknak megfelel és az elszámoló bizonylatok egy részét vagy egészét az Irányító Hatóság jóváhagyta.)

²² Azon Kedvezményezett, aki a BAR-2021 és BAR-2022 és BAR – 2023 kódszámú pályázat keretéből is támogatásban részesült az igénybe vehető maximális előlegek mértékének együttes összege nem haladhatja meg a megítélt támogatás 50%-t, de legfeljebb 500.000.000,-Ft-ot.

²³ A Felhívás 7.8. *Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?* pontjában foglaltak alapján 2023. november 01. napjától benyújtott kifizetési kérelmek esetében kizárólag előlegelszámolásra van lehetőség!

7.4. Mekkora önerő kell a projekthez?

Az önerő a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének a támogatáson felüli része. Az önerő lehet saját forrás és egyéb, az államháztartási alrendszeréből származó egyéb támogatás is.

Saját forrásnak a Kedvezményezett által a projekthez igénybevett állami támogatást, valamint az Európai Unió intézményei, ügynökségei, közös vállalkozásai vagy más szervei által központilag kezelt, a tagállam ellenőrzése alá sem közvetlenül, sem közvetve nem tartozó uniós finanszírozást nem tartalmazó forrás minősül.

A támogatási kérelem benyújtásakor nyilatkozni kell az önerő rendelkezésre állásáról és legkésőbb az első kifizetési kérelem benyújtásakor (ideértve az előleget is) kell igazolni az önerő rendelkezésre állását.

7.5. BREXIT károk kimutatásával kapcsolatos információk

A megítélhető támogatás összege nem haladhatja meg a 2020. február 1. és 2023. december 31. között felmerült és vélhetően felmerülő jövőbeni veszteség mértékét a felhívásban foglalt egyéb korlátozások figyelembevételével.

A cégeket ért közvetlen és közvetett károk egyedi jellegére tekintettel az Irányító Hatóság nem tud olyan egységes módszertant közzétenni mely valamennyi kárt szenvedett cég számára egységes feltételeket teremtene az értékelés folyamán.

A részletezettek alapján Támogatást igénylő felelőssége és kötelessége a vállalkozását ért károk mértékének meghatározása, bemutatása. Az Irányító Hatóság a bemutatott módszertan és a csatolt dokumentumok alapján dönt a jogosultság és a támogatás mértékéről.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a károk pusztán szöveges bemutatása nem fogadható el.

Exportból és importból eredő károk egyaránt elfogadhatóak, amennyiben igazolt annak közvetlen hatása.

A kimutatást évenkénti bontásban szükséges megadni, bemutatva a számítás módszertanát és megjelölve annak igazolását/ alátámasztó dokumentumait, továbbá külön nyilatkozni szükséges a brexitből származtatott kár teljes összegéről. Fontos, hogy az alátámasztó dokumentumokban szereplő összegek, valamint a nyilatkozatban rögzített teljes kár összege összhangban legyen.

Felhívjuk figyelmüket, hogy csak azon évekre szükséges a károk kimutatása, ahol valós vagy vélt kár realizálódik. A részletezettek alapján, amennyiben Önnek vélhetően csak 2022. évig becsülhető a kár összege, akkor nem szükséges 2023. évre terveznie.

A károk bemutatására kiindulási alapot adhat az A60 EU jelentés nyomtatvány is.

Tájékoztatjuk, hogy pusztán az adminisztratív terhekből eredő károk nem elégségesek a támogatás megítéléséhez.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a BREXIT károk kimutatásával kapcsolatos érdemi információt, segítséget a Felhívás 1. számú *Iránymutatás* című melléklete nyújt.

7.6 Melyek az elszámolható költségek?

A projekt Európai Unióval elszámolható költségei között azon költségek tervezhetők, amelyek a projekt támogatható tevékenységeihez kapcsolódnak, szerepelnek a felhívásban rögzített elszámolható költségek között és megfelelnek az általános elszámolhatósági feltételeknek.

A projekt Európai Unióval nem elszámolható költségeinek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódó, nem elszámolható költségek vagy a nem támogatható tevékenységek költségei minősülnek. A nem elszámolható költségek részei a projekt teljes költségének, azonban nem részei a projekt Európai Unióval elszámolható összköltségének, tehát ezeket a költségeket Önnek a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból kell majd fedeznie.

A támogatási kérelem részeként benyújtott költségvetésnek tartalmaznia kell a projekt teljes költségét!

A támogatási kérelemben és a későbbiekben megkötésre kerülő vállalkozói szerződésekben különítetten és egyértelműen be kell mutatni, ha a projekt tartalmaz

- olyan támogatható tevékenységet, amelyet nem a támogatási kérelem részeként, nem az arra jóváhagyott, az Európai Unióval elszámolható összköltség terhére kíván megvalósítani, vagy
- olyan nem támogatható tevékenységet, amelyet Ön a 7.2. fejezetben hivatkozott önerőn túl, további saját forrásból, de a projekt részeként kíván megvalósítani.

A projekt költségvetésének megfelelően részletezettnek és ily módon ellenőrizhetőnek kell lenni ahhoz, hogy meghatározható legyen a költségek, illetve ezen belül az elszámolható költségek besorolása.

A költségek elszámolhatóságával kapcsolatos általános előírásokat, továbbá az egyes költségtípusokra, illetve költségelemekre vonatkozó általános szabályozást az [Elszámolási Útmutató](#) tartalmazza.

A felhívás keretében az alábbi költségek tervezhetők, illetve számolhatók el:

Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek:

I. Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése;

Technológiai korszerűsítést eredményező új, egyenként minimum nettó 200.000 Ft értékű eszközök (nettó 200.000 Ft érték alatti eszköz csak akkor támogatható, ha az a beszerzendő eszköz tartozéka) bekerülési értéke, amely:

- egy meglévő létesítmény kapacitásának bővítését, vagy
- egy meglévő létesítmény termékkínálatának a létesítményben addig nem gyártott termékekkel történő bővítését (diverzifikáció), vagy
- egy meglévő létesítmény teljes termelési folyamatának alapvető megváltoztatását eredményezi (modernizáció).
- egyedi tervezésű és gyártású célgép²⁴,

Elszámolható költség továbbá:

- N járműkategória szerinti teherautók és furgonok,
 - az eszközbeszerzéshez kapcsolódó szállítás és üzembe helyezés, valamint az eszközbeszerzéshez közvetlenül kapcsolódó betanítás költsége is,
 - az eszközök felszerszámolásához az új szerszámok, új kiegészítő berendezések költsége minimum nettó 200.000 Ft értékben, amennyiben alkalmassá teszi a támogatást igénylő tulajdonában álló, a megvalósítási helyszínen a támogatási kérelem benyújtásakor már meglévő gépet új termékek előállítására vagy kapacitásbővülést eredményez;
- a beszerzendő új eszközök, gépek rendeltetésszerű használatához szükséges szoftver és annak üzembe helyezésével - kizárólag az eszközbeszerzés részeként - összefüggő szolgáltatások (pl.: paraméterezés, beállítások, testreszabás, tesztelés stb.)

II. Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések költségei:

Kizárólag a fejlesztéssel érintett épület megújuló energiafelhasználás növelését valamint az energiahatékonyság javítását célzó tevékenységgel összefüggő ingatlan beruházás (átalakítás, korszerűsítés, beüzemelési költségek) anyagköltségei és kivitelezőnek fizetett munkadíj (kivitelezőnek fizetett ellenszolgáltatás – saját teljesítés nem lehetséges).

Az irányító hatáság fajlagos költségkorlátot nem határoz meg, de a tervezett költségek / egységárak nem haladhatják meg a szokásos piaci árat.

Építéshez kapcsoló költségek, akkor számolhatóak el, ha a projekt végrehajtásához szükségesek, vagyis olyan építési és értéknövelő korszerűsítés költségei számolhatók el, amelyhez támogatott tevékenységek köthetők.

²⁴ **Egyedi gép (célgép):** igazolható módon egyedi tervezésű és előállítású gép, amely olyan specifikus munkafeladatot lát el, amely művelet elvégzésére az általános kereskedelmi kínálatban nem áll rendelkezésre alkalmas eszköz.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a kiinduló állapotot fotódokumentációval szükséges igazolni és kizárólag a beruházáshoz közvetlenül kapcsolódó költségek számolhatóak el.

Elszámolható költségnek minősülnek az egyes tevékenységek során felmerülő járulékos költségek. Úgymint meglévő nyílászárók kiszerelese/kibontása, meglévő hőtermelők, hőleadók elbontása, leszerelése, a munka-, felvonulási terület kialakítása, bontási anyagok konténeres elhelyezése esetén a konténer bérleti díja, bontási anyagok elszállítása.

III. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása, melyek célja a gazdasági termelési folyamatok és az üzemben belüli építmények energiaigényének fedezése megújuló energia előállításával.

- új megújuló energiatermelő eszköz (pl.: napelem, napkollektor, szélturbina) beszerzésnek költsége,
- a megújuló energiaforrást hasznosító technológiák (eszközök és kapcsolódó rendszerfejlesztés) költsége,

Nem számolhatóak el a projekt céljához nem kapcsolódó, a kivitelezés során felmerülő olyan többletigények, amelyek nem elengedhetetlenül szükségesek a projekt megvalósításához és nem járulnak hozzá a felhívás céljainak megvalósításához.

Önállóan nem támogatható tevékenységek:

IV. Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése, amennyiben megfelel az alábbi feltételeknek:

- amennyiben a [Számvitelről szóló 2000. évi C. törvény](#) (a továbbiakban: Sztv.) előírásai szerinti terv szerinti értékcsökkenési leírás alá esik azokat szokásos piaci feltételek mellett, a vevőtől független harmadik féltől vásárolják meg,
- azok a mikro-, kis- és középvállalkozás esetén legalább három évig a beruházó eszközei között szerepelnek és ahhoz a projekthez kapcsolódnak, amelyhez a támogatást nyújtották.

V. Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés;

Kizárólag az alábbi költségek számolhatóak el:

- a) a megjelenéshez közvetlenül kapcsolódó szállítási költségek és a kapcsolódó engedélyek költsége
- b) a kiállítóhelyiség bérletével, felállításával és üzemeltetésével kapcsolatos költségek
- c) standhely bérlettel kapcsolatos közvetlen költségek (pl. regisztrációs díj, a vásárigazgatóságnak kötelezően fizetendő díjak, szemétdíj, biztosítás, felelősségbiztosítás, sarokdíj)

Nem támogatható tevékenységek és költségek különösen:

- a) kiállítás szervezése, vagy kiállításon látogatóként való részvétel nem támogatható;
- b) azon kiállításokon való megjelenés, amelyeken a HEPA vagy a CED kiállítóként megjelenik;
- c) társkiállítóként való megjelenés,
- d) Utazási és szállásköltségek

Kizárólag a pályázó vagy 2004. évi XXXIV. törvény szerinti kapcsolt vállalkozása tevékenységi körébe tartozó iparági kiállításon való megjelenés támogatható.

Egy pályázó több kiállításon való részvételre is pályázhat, de csak a 2023-ban megrendezésre kerülő kiállításokon való részvétel támogatható.

7.7. Milyen egyszerűsített elszámolási mód alkalmazandó?

7.7.1 Százalékos átalány

A Korm.rendelet rendelkezései alapján közvetett költségek – ideértve különösen az előkészítés, a kötelezően előírt nyilvánosság, projektmenedzsment, könyvvizsgálat, általános (rezsi) költségek – a projektek költségvetésében nem tervezhetőek és nem számolhatóak el. Nevezett költségekre a [Korm.rendelet](#) 111. § (2) szerinti százalékos átalány alapján történő elszámolást kell alkalmazni az alábbiak szerint:

Az egyösszegű átalány olyan tevékenységnél kerül alkalmazásra, ahol az output inkább eredményorientált megközelítést hordoz magában („teljesült/nem teljesült megközelítés”). Az egyösszegű átalány projekt előrehaladásának függvényében – szakmai beszámolóhoz kötötten - kerül folyósításra a Kedvezményezett számára.

A beszámoló ellenőrzése során a támogatás igazolásához a valós projekt előrehaladása/teljesülése kerül vizsgálatra, és nem a valós felmerült költségek.

Az egyszerűsített elszámolás alkalmazása lehetőséget ad arra, hogy a Kedvezményezett anélkül számoljon el bizonyos költségeivel, hogy azok felmerülését kifizetési igénylésében részletesen bemutató, alátámasztó dokumentumok bemutatásával igazolná. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a Kedvezményezettnek sem a kifizetési kérelem mellékleteként nem kell a költség felmerülését igazoló dokumentumokat benyújtani az Irányító Hatósághoz, sem elkülönítetten nem szükséges őrizni azokat a projekt helyszínén / nyilvántartásában. A hazai számviteli szabályoknak megfelelően a bizonylatokat természetesen meg kell őriznie a Kedvezményezettnek, amiket az Irányító Hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrizheti.

Nevezett költségek együttesen nem haladhatják meg a projekt költségvetésének 5%-át. Felhívjuk figyelmüket, hogy csak azon tevékenységekre kerülhet egyösszegű átalány kifizetésre, amelyek a projekt költségvetésébe betervezésre kerültek.

Nevezett költségeket egyösszegű általánként – nem tevékenységenként – szükséges a projekt költségvetésében rögzíteni.

A százalékos átalány költségeket részletesen az Elszámolási Útmutató, valamint az [ÁSZF](#) tartalmazza.

7.7.2 Összesítők

A támogatott projektek elszámolása során a 7.8 e. pontban meghatározott költségek tekintetében a számlaösszesítők használata kötelező.

Devizában kiállított elszámoló bizonylatokat – támogatástartalomtól és az elszámolható költség jellegétől függetlenül – összesítőn nem lehet elszámolni.

A számlaösszesítőben²⁵ szereplő számlák, bizonylatok és azok alátámasztására szolgáló dokumentumokat tételes ellenőrzése a kifizetési kérelem benyújtását követő szakmai beszámoló keretei között történik.

A „Dokumentum mátrix” szerinti alátámasztó dokumentumokat - a kifizetési kérelem benyújtását követően - legkésőbb három hónapon belül, szakmai beszámoló keretében szükséges benyújtani, helyszíni ellenőrzés során azokat bemutatni.

Amennyiben az összesítőben szereplő információk alapján vélelmezhető a támogatás nem szabályszerű felhasználása az Irányító Hatóság bekérheti a „Dokumentummátrix” szerinti alátámasztó dokumentumokat és egyéb alátámasztó dokumentumokat indoklás nélkül.

Abban az esetben amennyiben a kifizetési kérelem benyújtását követő három hónapon belül nem szükséges szakmai beszámoló benyújtása, az Irányító Hatóság Támogatói Okirat szerinti

²⁵ Jelen Felhívás keretében a kis támogatás tartalmú összesítő alatt az EPTK felületen elérhető „Elszámoló bizonylat összesítő” értendő. A rögzítéshez részletes segítséget [az EPTK felület online súgóijában találhat.](#)

mérőföldkövek között egyedi szakmai beszámoló keretében kéri az alátámasztó dokumentumok benyújtását.

A dokumentumok valódiságtartalmának vizsgálatát az Irányító Hatóság helyszíni ellenőrzés keretében is vizsgál(hat)ja.

Az összesítőkre vonatkozó szabályokat, eljárásrendet az Elszámolási Útmutató tartalmazza.

Tilos egy adott beszerzést oly módon részekre bontani, amely az egyszerűsített elszámolhatóság érdekében az összesítőkre vonatkozó szabályok alkalmazásának megkerüléséhez vezet.

7.8. Milyen feltételei vannak az elszámolhatóságnak?

A támogatási kérelemben tervezett elszámolható költségek alátámasztásával kapcsolatban kérjük, figyeljen az alábbiakra:

- a. jelen felhívás keretében kizárólag utófinanszírozású tételek tervezhetők,
- b. A felhívás keretében egyszeri és többszöri elszámolásra is van lehetőség.
- c. Amennyiben egy többszöri elszámoló kizárólag záró kifizetési igénylést nyújt be (a támogatási kérelem benyújtásának időpontjától számított 12 hónapon belül), nem minősül egyszeri elszámolónak.
- d. Az alábbi költségek tekintetében összesítőkn történik a megvalósítás során az elszámolás:
 - a 8 millió Ft-nál kisebb támogatási összegű utófinanszírozású - un. kis támogatás tartalmú - számlákat az EPTK felületen elérhető „*Elszámoló bizonylat összesítőn*” szükséges benyújtani.
- e. A Kedvezményezettnek projekt szintű elkülönített számviteli nyilvántartást kell vezetnie, a projekttel kapcsolatos minden dokumentumot elkülönítetten kell nyilvántartania, és legalább 2034. december 31-éig megőriznie.
- f. Visszlízing elszámolására jelen felhívás keretében nincs lehetőség.
- g. Jelen felhívás keretében szóbeli megállapodás alapján történő költségelszámolásra nincs lehetőség.
- h. **A beszerzési eljárásnak átláthatónak, azaz minden mozzanatában dokumentálnak kell lennie, a dokumentációnak tartalmaznia kell a megrendelést, teljesítésigazolást, kifizetés igazolást.**
- i. Azon szerződések esetén, amelyek elszámolható összköltsége nem haladja meg a 300 000 forintot, a Kedvezményezett részéről nem szükséges a piaci ár alátámasztása.
- j. Piaci ár igazolása a közbeszerzési eljárás alapján megkötött szerződés esetében a közbeszerzés dokumentációjával, vagy közbeszerzési kötelezettség hiányában, a piacfelméréssel kell, hogy történjen. A becsült érték (támogatási kérelem részeként, a költségvetésben szereplő értékek alátámasztása) meghatározásához az irányító hatóság konkrét módszertant nem határoz meg, de elvárás a [2015. évi CXLI. törvény \(a továbbiakban: Kbt.\) 28. § \(2.\)](#) bekezdésében foglalt objektív alapú módszerek alkalmazása. Javasoljuk a támogatást igénylő szervezeteknek, hogy a becsült értéket indikatív ajánlatkéréssel állapítsák meg.
- k. Ajánlatkérések esetén legalább három, egymástól és a Kedvezményezettől független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható, érvényes írásos árajánlat megléte szükséges, ami nem lehet régebbi 6. hónapnál. Az ajánlatkérést úgy kell lebonyolítani, hogy az igazolás feltételei teljesíthetők legyenek.

A piaci ár alátámasztására vonatkozó részletes szabályokat az Elszámolási Útmutató I. fejezetének 5. pontja tartalmazza.

- l. A nyílt kereskedelmi forgalomban kapható eszközök esetén az írásos ajánlat kiváltható árajánlat, árlista bemutatásával (pl.: forgalmazó cégek honlapjáról készített print screen- dátummal azonosítva).

- m. **Piaci ár alátámasztására nem fogadható el a Brexit Alkalmazkodási Tartalék keretéből támogatott Kedvezményezették árajánlati függetlenül attól, hogy a Kedvezményezettől független ajánlattevőnek minősül.**
- n. **Piaci ár alátámasztására nem fogadható el olyan árajánlat, melynek tartalma nem feleltethető meg** az Elszámolási Útmutató I. fejezetének 5. pontjában részletezett elvárásoknak.
- o. Áruszállításra használható szállítójárműveknél minden esetben fontos, hogy a műszaki-, szakmai koncepcióban kerüljön pontosan meghatározásra a beszerezni kívánt jármű pontos típusa, felszereltsége és műszaki paraméterei. Árajánlat abban az esetben szükséges, amennyiben az adott típus és/vagy felszereltsége nem azonosítható be egyértelműen, nem rendelkezik magyar nyelvű gyártói honlappal, és annak piaci ára nem található meg.
- p. Az egyes költségek elszámolása alkalmával nem valósulhat meg kettős finanszírozás²⁶.
- q. A Kedvezményezett által megkezdett beszerzési eljárásban nem lehet szállító, ajánlattevő, alvállalkozó, aki (szállítókkal szemben támasztott elvárások):
- végelszámolás alatt áll, vonatkozásában csőd eljárás elrendeléséről szóló bírósági végzést közzétettek, az ellene indított felszámolási eljárást jogerősen elrendelték,
 - akinek tevékenységét felfüggesztették;
 - gazdasági, illetve szakmai tevékenységével kapcsolatban bűncselekmény elkövetése az elmúlt három éven belül jogerős bírósági ítéletben megállapítást nyert;
 - az ajánlattevő tevékenységét bíróság jogerősen korlátozta;
 - a gazdasági szereplő szándékosan szolgáltatott hamis adatot vagy tett hamis nyilatkozatot;
 - megkísérelte jogtalanul befolyásolni az ajánlatkérő döntéshozatali folyamatát,
 - olyan társaság, amely a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 3. § 38. pont a)-b) vagy d) alpontja szerinti tényleges tulajdonosát nem képes megnevezni, vagy nem felel meg az összeférhetlenségi szabályoknak.
 - köztartozás mentességét igazolni nem tudja,
 - a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló [1996. évi LVII. törvény](#) 11. §-a, vagy az [EUMSZ](#) 101. cikke szerinti - három évnél nem régebben meghozott - véglegessé vált és végrehajtható versenyfelügyeleti határozatban vagy a versenyfelügyeleti határozat megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság véglegessé vált és végrehajtható határozatában megállapított és bírsággal sújtott jogszabálysértést követett el; vagy ha az ajánlattevő ilyen jogszabálysértését más versenyhatóság végleges döntésében vagy bíróság jogerősen - három évnél nem régebben - megállapította és egyúttal bírságot szabott ki;
- r. Azon Kedvezményezették, akik a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló [2012. évi CXLVII. törvény](#) szerint áttértek a kisvállalati adózásra (KIVA), az adó elszámolására a pályázatok esetében nincs lehetőség. Vagyis a KIVA-s cégek **csak a munkavállalók bruttó bérét számolhatják el a pályázatokban, a KIVA adót már nem.** A „Személyi jellegű költség, foglalkoztatást terhelő adók, járulékok” költségelemen felszabaduló költség módosítási igény keretei között – a Felhívásban foglalt korlátok figyelembevételével mellett – átcsoportosítható a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó költségekre.
- s. **A Tartalékot érintő abszorpciók kockázatok csökkentése érdekében kifizetési kérelem jelen konstrukció keretében kizárólag 2023. november 15. napjáig nyújtható be! 2023. november 16. napjától benyújtott kifizetési kérelmek esetében kizárólag előlegelszámolásra van lehetőség!**

²⁶ Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet 191. cikkében foglaltaknak megfelelően!

Összeférhetlenségi szabályok:

A [Korm. rendelet](#) értelmében a nem közbeszerzés köteles beszerzések esetében figyeljen az alábbi összeférhetlenségi szabályokra:

Nem független az az ajánlattevő,

- a) amelyben a támogatást igénylő / Kedvezményezett vagy ezek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, továbbá ezen személy hozzátartozója az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói, vagy kinevezési;
- b) amelynek tulajdonosa - irányító vagy felügyeleti szerve -, annak tagja, és/vagy a szervezet nevében nyilatkozattételre, képviseletre jogosult személy, a támogatást igénylő / Kedvezményezett szervezetében vagy ugyanazon beszerzés vonatkozásában másik ajánlattevő szervezetében az alábbi jogok valamelyikét gyakorolja: tulajdonosi, fenntartói, vagyonkezelői, irányítási, képviseleti, munkáltatói vagy kinevezési; vagy ha a támogatást igénylő / Kedvezményezett vagy másik ajánlattevő vonatkozásában partner vagy kapcsolt vállalkozásnak minősül;
- c) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet [a továbbiakban: (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet] 61. cikk (1) bekezdése szerinti objektív összeférhetlenségi szabályok²⁷.

Az összeférhetlenség vonatkozásában hozzátartozónak minősül a Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja értelmében a házastárs, az egyeneságbéli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbéli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbéli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

Amennyiben minden kétséget kizáróan nem állapítható meg és/vagy kétség merül fel összeférhetlenség vonatkozásában az Irányító Hatóság indokolt döntésével egyrészt a Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság és/vagy az Integritás Hatóság²⁸ állásfoglalását kérheti. Ezen esetben az Irányító Hatóság az [ÁSZF 6.2 a\)](#) pontja szerint a támogatás kifizetését felfüggeszti.

Amennyiben az állásfoglalások alapján megállapítható az összeférhetlenség és/vagy kockázatosnak minősül az adott szállítói szerződés a projekt terhére nem számolható el. Ezen esetekben új beszerzési eljárásra kötelezi a Kedvezményezettet. Abban az esetben, ha új beszerzési eljárásra már nincs lehetőség és a beszerzés tárgya a Felhívás 2.1.1. Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek pontjában részletezett tevékenységek megvalósítására irányulna az Irányító Hatóság az [ÁSZF 8.4.5.2. pontjában](#) részletezettek okán a szerződéstől eláll.

Az Irányító Hatóság a feltöltött szállítói szerződéseket - eljárásrendi cselekménytől (pl. kifizetési kérelem, szakmai beszámoló ellenőrzése, stb..) függetlenül – ellenőrzi, és amennyiben összeférhetlenség vélelme áll fenn az Irányító Hatóság annak tisztázásra szólítja fel a Kedvezményezettet. Amennyiben az összeférhetlenség gyanúja továbbra is fennáll az Irányító Hatóság szabálytalansági gyanúbejelentést tesz.

Az összeférhetlenségi vizsgálat céginformációs adatbázis alapján történik, mely kiterjed a hatályos, nem hatályos és címkapcsolati vizsgálatokra is.

²⁷ A vélelmezett összeférhetlenség kockázata, mely magában foglalja különösen az **arra utaló ellenőrizhető, tényszerű jeleket**, hogy kapcsolat áll fenn az egyes feladatok és érdekek között, különös tekintettel eljárásra vagy utasítás adására vonatkozó hatáskör, harmadik személyen keresztül kapcsolatot, korábbi pozíciókkal való folyamatos kapcsolat, jövőbeli pozíciókkal való kapcsolat vagy hierarchikus és/vagy funkcionális kapcsolat.

²⁸ [2022. évi XXVII. törvény](#) az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről.

7.9. Melyek az elszámolható költségek mértékére és arányára vonatkozó elvárások?

A projekt tervezése során az egyes elszámolható költségtípusok vonatkozásában vegyék figyelembe a következő korlátozásokat:

Kölségtípus	Maximális mértéke a projekt elszámolható összköltség vetítve (%)
- Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése ²⁹ .	100,00 %
- Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések	100,00 %
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása.	100,00 %
- Külföldi kiállításokon és vásárokon való megjelenés	25,00 %
- Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzése.	10,00 %
- Műszaki ellenőri szolgáltatás, ide nem értve a Tanácsadó Mérnökök Nemzetközi Szövetsége (FIDIC) mérnök költségeit.	1,00 %
- Százalékos általány	5,00 %

A felhívás keretében a fenti táblázatban meghatározott százalékos korlátok betartása a támogatási kérelem összeállítása, valamint a projektmegvalósítás során kötelező. A költségvetés összeállításakor kérjük, hogy figyeljenek arra, hogy az egyes költségtípusok maximális mértékére vonatkozó százalékot két tizedes jegy pontossággal határozza meg, mert a kérelem elbírálásakor ezt megvizsgáljuk.

A táblázatban szereplő százalékos korlát a projektmegvalósítás befejezésekor – a műszaki-szakmai tartalom csökkenésével nem járó – projektszintű megtakarítás eredményeként átléphető azzal, hogy az egyes költségtípusokra megállapított összeg nem növekedhet.

Nevezett százalékos általány tételeit nem szükséges a projekt költségvetésében megbontva szerepeltetni.

7.11. Milyen költség nem számolható el?

1. A Brexit Alkalmazkodási Tartalék keretéből támogatott Kedvezményezettnek sem közvetlenül, sem közvetetten nem vehetnek részt, más a Tartalékból támogatott projekt megvalósításában. **Ezen költségek nem támogathatóak, és nem számolhatóak el a projekt terhére.**
2. saját teljesítés költségei,
3. projektelőkészítés költségei (lásd 7.7 pont),
4. projektmenedzsment költségek (lásd 7.7 pont),
5. személyi jellegű egyéb kifizetések: egyéb személyi jellegű juttatások, így különösen munkába járás költsége, étkezési hozzájárulás, Cafeteria juttatás, ruhapénz, táppénz stb. Abban az esetben sem számolhatóak el, ha a Kedvezményezett egységes, minden munkavállalójára kiterjedő, jogszabályoknak megfelelő belső szabályozással rendelkezik a kifizethető juttatások körére és mértékére vonatkozóan,

²⁹ Fenti százalékos korlát egységesen vonatkozik a nevezett tevékenységekre, függetlenül attól, hogy támogatást igénylő hány tevékenységet választott!

6. jutalom vagy olyan jutalom jellegű kifizetés, amely mögött a teljesítés nem igazolható,
7. a támogatási kérelem benyújtása előtt felmerült költségek,
8. Szerver beszerzés költségei szerver hosting/ hotel szolgáltatás igénybevétel esetén,
9. Szerver hosting/ hotel szolgáltatás igénybevétel esetén szerver beszerzés költségei,
10. közúti gépjármű, vízi jármű, légi jármű, vasúti jármű), pótkocsi, félpótkocsi beszerzése (8601 - 8609, 8701 - 8708, 8710 - 8716, 8801 – 8805, és 8901 – 8908 VTSZ számú járművek),
11. ingatlan korszerűsítés, felújítás³⁰ költségei,
12. használt eszközök,
13. bérleti díjak,
14. levonható ÁFA,
15. Berendezési tárgyak³¹ beszerzése, ideértve különösen:
 - a. mozgatható bútorzat,
 - b. beépített bútorzat,
 - c. háztartási gépek. (pl. hűtőgép, sütő).
16. pályázatírás költsége,
17. működési tevékenység költségei,
18. eszközök leszerelési költsége,
19. szállítási biztosítás és a vámkezelés költsége,
20. azon eszközök, berendezések, amelyek a támogatási kérelem benyújtása előtt bérleti vagy egyéb hasonló konstrukció keretében, továbbá tesztelési, próbaüzemi céllal a támogatást igénylőnél bármely telephelyen már használatban voltak,
21. meglévő gépek átalakításának költségei, ha az átalakítás után a gép teljesítménye, paramétere nem változik, ide nem értve az új technológia bevezetését,
22. a támogatást igénylőnél saját teljesítés keretében felmerült műszaki gépek, berendezések, immateriális javak, és igénybe vett szolgáltatások bekerülési értéke,
23. a 651/2014/EU rendelet 1. sz. melléklete alapján meghatározott partner és/vagy kapcsolt vállalkozásától és/vagy Kedvezményezett Ptk. szerinti hozzátartozója és/vagy a Kedvezményezett vezető tisztségviselőjétől és Ptk. szerinti hozzátartozóitól, valamint azok vállalkozásaitól történő beszerzés és szolgáltatás igénybevétele. Kivételt képez azonban, ha ilyen eszköz előállítására kizárólag a beruházó képes, és az eszköz elszámolása során olyan értéket alkalmaz, amely megfelel annak a piaci vételárnak, amelyet független harmadik felek egymást közt alkalmaznának,
24. termelési és/vagy szolgáltatási jellegű licenc, know-how éves ismétlődő (megújítási, forgalom utáni) díja,
25. nem termelési és/vagy szolgáltatási jellegű know-how vásárlása a szoftverek kivételével,
26. kézi szerszámok (pl. villáskulcs készlet, kézi csavarhúzó szett, szerszámok kocsin),
27. műszaki eszközök felújítási, karbantartási költségei,
28. eszközök leszerelési költsége,

³⁰ Az épület egészére, illetőleg egy vagy több szerkezetére kiterjedő, olyan általános javítási, építési, szerelési munkák végzése, amelyek az eredeti műszaki állapotot részben vagy egészben visszaállítják, illetőleg a használhatóságot, üzembiztonságot és az ingatlan esztétikai megjelenését az egyes szerkezetek, berendezések kicserélésével, átalakításával növelik (pl. belső és külső tatarozás, parkettázás, festés, mázolás stb.).

³¹ A berendezés tárgyakat, gépeket, eszközöket jelenti, amelyek az épület rendeltetésszerű használatához szükségesek (az építés-szerelési munkák kiegészítéseként).

29. terméktámogatási díj,
30. ingatlan beruházás esetében nem elszámolható költségtételnek minősül az árkockázati fedezet, valamint a saját kivitelezésre fordított összeg,
31. utazási- és szállásköltségek,
32. kiszállási díj,
33. fordítási költségek,
34. levonható ÁFA,
35. garanciális költségek,
36. a támogatást igénylőnél meglévő termelőkapacitások telephelyen belüli, illetve más telephelyre történő áttelepítési költsége,
37. franchise díj,
38. személyszállító gépjárművek, pickupok beszerzése,
39. kisvállalati adó (KIVA),
40. infrastrukturális és ingatlan beruházás (kivéve az energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztésekhez feltétlenül szükséges tevékenységeket),
41. szoftverfejlesztés,
42. tanácsadási szolgáltatások igénybevétele,
43. képzési szolgáltatások igénybevétele.

7.12. Szakmai tartalom módosításával kapcsolatos előírások

A szakmai tartalom a [Korm. rendelet](#) 21. *A támogatási szerződés módosítása* alfejezetében, és az [ÁSZF](#) 5. „Szerződésmódosítás” pontjában foglaltak alapján lehetséges.

Kedvezményezett kizárólag az EPTK felületen³² tudja igényét rögzíteni, melyről - a rendelkezésre álló információk alapján - az Irányító Hatóság dönt. A döntésével a módosítást elutasíthatja, részben, vagy egészben elfogadja változásbejelentés, vagy szerződésmódosítás keretében. A módosítás módjáról a palyazat.gov.hu oldalon elérhető „*Módosítási mátrix_1024.pdf*” c. dokumentumban foglaltak nyújtanak segítséget. A mátrixban nem szereplő módosítási esetek tekintetében az Irányító Hatóság egyedileg dönt.

A „változásbejelentés” elfogadása – fizikai értelmében - nem igényli az Okirat módosítását, arról Kedvezményezett tájékoztató levélben értesül. A „szerződésmódosítás” elfogadása esetén a tájékoztató levéllel egyidejűleg megküldésre kerül a módosított Okirat is. A módosított Okiratban szerepeltetni szükséges - a 8.4.2 d) pontban foglaltaknak megfelelően – a felróhatóságot is.

A módosítást minden esetben alá kell támasztani és szakmai indoklással szükséges ellátni. Az indoklást röviden, számszerűsítetten és tényszerűen szükséges megadni. Módosítás esetén kiemelt figyelmet kell fordítani a dokumentumok közti koherencia megtartására – különös tekintettel a műszaki szakmai koncepció adattartalmára. Bármilyen módosítás esetén annak alátámasztása Kedvezményezett kötelessége és felelőssége.

A benyújtandó módosítási igények száma nincs korlátozva, de valamennyi igényt az Irányító Hatóság komplexen vizsgálja, vagyis figyelembe veszi

- a bejelentés tartalmát, körülményeit, szükségességét,
- projektre gyakorolt hatását,
- a projekt életútját, előrehaladottságát,
- a Kedvezményezett kockázati tényezőit, besorolását,

³² [Korm. rendelet](#) 3. § 8. pontja szerint

- a felróhatóságot,
- az Elszámolási Útmutató 2. „Kedvezményezett kötelezettségei” pontjában foglalt teljesülését,
- a biztosítéknyújtási kötelezettséghez kapcsolódó feltételeknek való megfeleltethetőséget,
- kettős finanszírozás kockázatát.

A módosítás tartalma tekintetében az Irányító Hatóság különbséget tesz negatív és pozitív irányú módosítás között. Pozitív irányú módosításnak minősül a műszaki-szakmai tartalom bővítése, és/vagy a Támogatói Okiratban rögzítetthez képest azonos vagy jobb műszaki, szakmai megoldás.

Pozitív irányú módosítás esetén – amennyiben az a rögzítetthez képest azonos vagy jobb műszaki, szakmai megoldást eredményez – a [Korm. rendelet](#) 91. § (1) b) pontja szerint szükséges eljárni. Minden egyéb esetben a [Korm. rendelet](#) 91. § (1) a) pontjában foglalt határidő az irányadó.

A projekt ütemezését érintő módosítások közül, ami érinti a projekt véghatáridejét – különösen, ha az 2024. évre datálódik – az Irányító Hatóság jelentős abszorpció kockázatként kezeli. Ezen esetekben a módosítások nem, vagy csak rendkívül indokolt esetben támogathatók és kizárólag szigorú ütemezés és feltételek mellett hagyható jóvá a módosítás.

Amennyiben Kedvezményezett a megvalósítás folyamán további támogatásban részesült – annak forrásától függetlenül – haladéktalanul köteles a lehatárolást megtenni.

Felhívjuk figyelmüket, hogy azon adminisztrációs vagy menedzsment problémákkal küzdő projektek esetén, amelyeknél a megvalósítás jelentős késedelmének, tartós akadályba ütközésének, vagy meghiúsulásának veszélye felmerül, az Irányító Hatóság szankciót alkalmazhat.

Amennyiben a projekt megvalósítása során a Kedvezményezettnek felróható okból háromnál több esetben szükséges a támogatói okirat módosítása, a módosítás engedélyezése az Irányító Hatóság egyedi elbírálása alapján, az egyösszegű általános költség 10 %-os csökkentésével járhat.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a műszaki, szakmai tartalom csökkenése esetén az elszámolható költség és a támogatás összege arányosan csökkentésre kerül az érintett tulajdonságtól vagy képességtől való elmaradás arányában.

8. KIVÁLASZTÁSI ELJÁRÁSREND ÉS KIVÁLASZTÁSI KRITÉRIUMOK

8.1. A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése

Az Irányító Hatóság a támogatási kérelmek beérkezése sorrendjében végzi el a 8.3 pontban meghatározott jogosultsági szempontok szerint a támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzését.

8.2 Milyen eljárásrend alapján történik a támogatási kérelmek kiválasztása?

A felhívásra beérkező támogatási kérelmeket az Irányító Hatóság két szakaszban, a felhívásban rögzített szakaszok zárását követően bocsátja tartalmi értékelésre és az egy szakaszban beérkezett támogatási kérelmekről az értékelés során elért pontszám sorrendjében hoz támogatási döntést. A

támogatási kérelmek értékelésekor az Irányító Hatóság mérlegelést igénylő és pontozásos módszert is használ a 8.3 pontban részletezettek alapján.

Az eljárás során lehetőség van hiánypótlásra, és a tartalmi értékelés folyamán tisztázó kérdés alkalmazására.

Az eljárás során nincs lehetőség szóbeli egyeztetésre.

Az Irányító Hatóság a támogatási kérelmekről való döntéshez Döntés-előkészítő Bizottságot hív össze.

8.3. Melyek a kiválasztási kritériumok?

Felhívjuk figyelmüket, hogy csak azon 1.1 pontban nevesített gazdasági társaságok nyújthatnak be támogatási kérelmet, akik hitelt érdemlően, alátámasztó dokumentumokkal igazolni tudják, hogy a BREXIT-ből származtatott közvetlen kárral rendelkeznek vagy rendelkezni fognak, és megfelelnek a vonatkozó jogszabályi feltételeknek, a felhívásban és mellékleteiben foglalt kritériumoknak, valamint az alábbi kritériumoknak:

8.3.1 A támogatási kérelem jogosultsági ellenőrzése

1. Nem hiánypótlható jogosultsági kritériumok

- a) a támogatást igénylő átlátható szervezetnek minősül az államháztartásról szóló [2011. évi CXCV. törvény](#) (a továbbiakban: Áht.) 1. § 4. pontja és 50. § (1) bekezdés c) pontja szerint,
- b) támogatást igénylő rendelkezik legalább 5 lezárt (beszámoló), teljes (365 napot jelentő) üzleti évvel,
- c) a támogatást igénylő megfelel az Általános Útmutató a Felhívásokhoz dokumentum 2. Kizáró okok listája pontjában szereplő feltételeknek,
- d) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV), illetve az elődszervezete az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (APEH) által indított végrehajtási eljárás van folyamatban a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában.
- e) az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló [37/2011. \(III. 22.\) Korm. rendelet](#) 6. § (7) bekezdésének értelmében nehéz helyzetben lévőnek minősül.

A fenti jogosultsági kritériumok nem hiánypótlhatóak. Ezért ha a támogatási kérelem nem felel meg ezeknek a szempontoknak, akkor a kérelmet hiánypótlási felhívás nélkül elutasítjuk.

2. Hiánypótlható jogosultsági kritériumok

- a) a támogatást igénylő által benyújtott nyilatkozat a felhívásban előírt módon került aláírásra vagy hitelesítésre, az aláírás hiánytalan, érvényes és hiteles;
- b) a projekt elszámolható összköltségének maximális összege meghaladja a támogatási kérelem benyújtását megelőző jóváhagyott (közgyűlés, taggyűlés, illetve a tulajdonosok által jóváhagyott), legutolsó lezárt, teljes üzleti évi éves beszámoló szerinti árbevételének kétszeresét;
- c) a 2019. és 2020. üzleti éveket záró éves beszámoló Eredménykimutatás és/vagy Kiegészítő melléklete vagy főkönyvi kivonata vagy ÁFA bevallása (2065-ös nyomtatvány) szerint nem rendelkezik export értékesítéssel és/vagy importhoz kapcsolódó költséggel;
- d) a Felhívás 12. 1. pontjában szereplő, a projekt vonatkozásában releváns mellékletek benyújtásra kerültek és megfelelnek a Felhívásban előírt formai és tartalmi követelményeknek.

3. Hiánypótlás

Ha a támogatási kérelem hiányos vagy hibás, és ezért nem felel meg a jogosultsági szempontoknak, de a hiba vagy hiányosság hiánypótlás keretében pótolható, az Irányító Hatóság egy alkalommal, legalább három, legfeljebb 8 napos határidő kitűzésével, az összes hiány vagy hiba megjelölésével hiánypótlásra hívja fel támogatást igénylőt.

Felhívjuk figyelmüket, hogy a hiánypótlás határideje nem hosszabbítható meg annak elmulasztása jogvesztő.

8.3.2 A támogatási kérelem tartalmi értékelése

Felhívjuk figyelmüket, hogy azon mérlegelendő projektértékelési előfeltételek melyekre kizárólag igen / nem válasza adható és nem felel meg a támogatási kérelem nem támogatható.

Részben szempont esetében tisztázó kérdés keretében – amennyiben a 8.3.1 pont szerinti hiánypótlás keretében nem vagy nem megfelelően került javításra - szükséges javítani a felmerülő hiányosságokat. Amennyiben hiánypótlás és/vagy tisztázó kérdést követően sem felel meg a Felhívásban foglalt elvárásoknak, a [Korm.rendelet](#) 63. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell eljárni.

	Előértékelési szempontok:	Megfelelt
1.	A költségvetés átláthatósága és illeszkedése	igen / nem / részben
	a. A támogatási kérelem költségvetése és költségvetés szöveges indoklása átlátható, átgondolt, a költségek részletesen bemutatásra kerültek, reálisak, szakmailag alátámasztottak és szükségesek a célok eléréséhez.	igen / nem / részben
	b. A költségvetési tételek pénzügyi szempontból költséghatékonyak és megalapozottak (ár-érték arány, piaci árak való megfelelés), számszerűsítettek.	igen / nem
	c. A költségvetésben kizárólag elszámolható tételek szerepelnek. A tervezett tételek az elszámolhatósági minimum- maximum követelményeknek megfelelnek.	igen / nem / részben
2.	BREXIT kár alátámasztottsága:	igen / nem
	A BREXIT-ből származó kár igazolt.	igen / nem
	Az alátámasztott és becsült kár reális. A becsült kár mértékének igazolásául szolgáló számítási módszertan átlátható, logikus felépítésű.	igen / nem
3.	Eredményesség	igen / nem / részben
	a. A támogatási kérelemben elérni kívánt eredmények reálisak, a tervezett tevékenységekkel elérhetőek. A fejlesztési elképzelés reálisan járul hozzá a műszaki, szakmai eredményekhez. Körülhatárolt eredmények/ eredménytermékek azonosítottak.	igen / nem
	b. A Felhívás alapján a mérföldkövek ütemezése megfelel a Felhívásban foglalt előírásnak, korlátoknak.	igen / nem / részben
	c. Valamennyi tevékenységhez kapcsolódóan önállóan, legalább 1 db funkcionálisan működő Műszaki, szakmai eredmény rögzítésre került.	igen / nem / részben

	Értékelési szempontok	Adható pontszám
1.	Működés időtartama (a támogatási kérelmet benyújtó lezárt teljes üzleti éveinek száma)	4
	a. 5-6 év	0
	b. 7-8 év	2

	Értékelési szempontok			Adható pontszám
	c. 8 év felett			4
2.	Árbevétel arányos nyereség választott bázisév adózás előtti eredmény / (választott bázisév nettó árbevétel vagy adóalapba beszámított bevétel + választott bázisévet megelőző év éves nettó árbevétel vagy adóalapba beszámított bevétel)*100			10
	a. 0% alatt, és 60% felett			0
	b. $0\% \leq x \leq 5,00\%$ és $30,00\% < x \leq 60,00\%$			5
	c. $5,00\% < x \leq 30,00\%$			10
4.	Munkahelymegtartás – a választott bázisévhez viszonyítva az éves statisztikai létszám			4
	a. kevesebb			0
	b. változatlan			2
	c. több			4
5.	Támogatást igénylő szerepel a megbízható adózói adatbázisban³³.			5
6.	A projekt költségvetése tartalmaz Megújuló energiaforrást hasznosító technológiákat.			8
	a. Nem tartalmaz			0
	b. Tartalmaz			8
7.	Az önállóan támogatható tevékenységek előkészítettsége³⁴			10
	a. előkészített			10
	b. nem elő készített			0
8.	A beruházás elmaradott területen kerül megvalósításra.			4
	A beruházás nem elmaradott területen kerül megvalósításra.			0
	A beruházás a 4 legkevesbé fejlett régió (Észak-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Dél-Alföld) területén valósul meg.			2
	beruházás 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet szerinti szabad vállalkozási zónában valósul meg.			4
9.	A BREXIT-ből származtatott kár mértéke a vetítési költséghez viszonyítottan:			20
	Cégméret:	Viszonyítási %:	Vetítési költség:	
	Mikrovállalkozás:	25 % alatt	100.000.000,-Ft	5
		25 – 50 % között		10

³³ https://nav.gov.hu/adatbazisok/megbizhato_adozok

³⁴ A projekt előkészítettsége' bekezdésben foglaltak alapján,

	Értékelési szempontok			Adható pontszám	
		50 – 75 % között		15	
		75 % felett		20	
	Kisvállalkozás:	25 % alatt	250.000.000,-Ft	5	
		25 – 50 % között		10	
		50 – 75 % között		15	
		75 % felett		20	
	Középvállalkozás:	25 % alatt	500.000.000,-Ft	5	
		25 – 50 % között		10	
		50 – 75 % között		15	
		75 % felett		20	
	Nagyvállalat:	25 % alatt	1.000.000.000,-Ft.	5	
		25 – 50 % között		10	
		50 – 75 % között		15	
		75 % felett		20	
	10.	A BREXIT-ből származtatott kár, a támogatást igénylő bázis évben realizált árbevételéhez viszonyított mértéke: (BREXIT-ből származott kár / bázis év értékesítés nettó árbevétele)			10
		a. $x \leq 5\%$			0
b. $5\% < x \leq 25\%$			5		
c. $x > 25\%$			10		
11.	A BREXIT-ből eredő kár a Felhívás 13.1 pontjában meghatározott kiemelt ágazathoz tartozik.			5	
	a. igen			5	
	b. nem			0	

A fenti tartalmi értékelés során összesen 80 pont szerezhető. **Nem támogathatók azon projekt javaslatok, amelyek esetében a támogatási kérelemre adott összpontszáma nem éri el a minimális 35 pontot.**

A támogatást igénylő megválaszthatja, hogy a bázisévként a támogatási kérelem benyújtását megelőző utolsó vagy utolsó előtti teljes, lezárt üzleti év kerüljön figyelembevételre. Ebben az esetben mind a tartalmi értékelési szempontrendszer szempontjainak értékelése során, mind az eredményességmérés bázisévként ugyanannak az üzleti évnek az adatait kell figyelembe venni.

Felhívjuk figyelmüket, hogy 2021-nél korábbi lezárt üzleti év nem kerülhet kiválasztásra.

Felhívjuk figyelmüket, hogy azon projektek esetében melyekben a kimutatott BREXIT-ből eredő károk alátámasztottsága nem egyértelmű, és/vagy a projekt összköltsége meghaladja az 250.000.000,-Ft-ot a támogathatóságot illetően az Irányító Hatóság az Európai Bizottság állásfoglalását kérheti.

Ha a támogatási kérelemben szereplő információ nem egyértelmű vagy ellentmondást tartalmaz az értékelő legalább három, legfeljebb 8 napos határidő kitűzésével tisztázó kérdést tehet fel. Az Irányító Hatóság a határidőt egy alkalommal, legfeljebb 5 nappal meghosszabbíthatja.

Az értékelő a támogatási kérelmet a benyújtott tartalom alapján értékeli, ha a tisztázó kérdésre határidőben nem érkezik válasz.

A projekt előkészítettsége:

A Felhívás 2.1.1 pontjaiban szereplő tevékenység(ek) esetében az alábbi kritériumok teljesülése az értékelés folyamán többlet pontot eredményez

I. Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések esetén:

- amennyiben beruházás engedélyköteles az engedélyek megléte;
- a fejlesztés előtti állapotot alátámasztó energetikai tanúsítvány megléte,
- a fejlesztéshez szükséges eszközök és/vagy szolgáltatások megrendelése – vagy annak vállalása - a végleges műszaki paraméterek alapján rendelkezésre álló árajánlatok érvényességi idején belül.

II. Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése és/vagy Európai Unión kívüli célországba irányuló marketing tevékenység(ek) esetén a beszerzendő eszközök és/vagy szolgáltatások megrendelése – vagy annak vállalása - a végleges műszaki paraméterek alapján rendelkezésre álló árajánlatok érvényességi idején belül.

III. Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák alkalmazása tevékenység(ek) esetén a beszerzendő eszközök és/vagy szolgáltatások megrendelése – vagy annak vállalása - a végleges műszaki paraméterek alapján rendelkezésre álló árajánlatok érvényességi idején belül.

Felhívjuk figyelmüket, hogy amennyiben nevezett feltételek alátámasztottsága nem igazolt az értékelés folyamán 0 pont adható. Abban az esetben, ha a projekt megvalósítása folyamán megállapítást nyer, hogy Kedvezményezett valótlan adatokat nyújtott szerződészegésnek minősül.

9. AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

9.1. Állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések

Támogatáshalmazódás

Azonos, vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén állami támogatás abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással, ha az nem vezet a csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

Állami támogatás különböző azonosítható elszámolható költségek esetén halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással.

Az egy projekthez igénybe vett összes támogatás - függetlenül attól, hogy annak finanszírozása uniós, országos, regionális vagy helyi forrásból történik - támogatási intenzitása vagy összege nem haladhatja meg az irányadó uniós állami támogatási szabályokban meghatározott támogatási intenzitást vagy támogatási összeget.

A csekély összegű támogatás, amennyiben azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkezik, bármely egyéb, azonosítható elszámolható költségekkel rendelkező állami támogatással halmazható. Az azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező támogatás a csoportmentességi

rendeletekben és az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb teljes támogatási intenzitásig, támogatási összegig vagy finanszírozási összegig bármilyen más, azonosítható elszámolható költségekkel nem rendelkező állami támogatással halmazható.

9.2. A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok

Válságtámogatás

Válságtámogatás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése szerint állami támogatásnak minősül és válságközlemény valamint az azt módosító vagy annak helyébe lévő közlemények 2.1 szakaszában foglalt szabályai szerint, illetve 4/2019. (VI. 14.) KKM rendelet 40/A – 40/F. §-aival összhangban nyújtható.

A válságtámogatás kizárólag olyan vállalkozásoknak nyújtható, amelyek működését a háború gazdasági hatásai hátrányosan érintik. Az érintettséget a Kedvezményezett a támogatás odaítélését megelőzően tényszerűen köteles bemutatni.

A válságtámogatás az válságközlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb válságtámogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásai által kapott válságtámogatásokat is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 2 000 000 eurónak megfelelő forintösszeget.

Ha a vállalkozás mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével (is) foglalkozik, az e tevékenységhez nyújtott válságtámogatás támogatástartalma a közlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb válság támogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 250 000 eurónak megfelelő forintösszeget. A mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak e tevékenységhez nyújtott válságtámogatás összege nem határozható meg a piacon forgalmazott termékek ára vagy mennyisége alapján.

Ha a vállalkozás aktív a halászati- és akvakultúra-ágazatban (is), az e tevékenységhez nyújtott válságtámogatás támogatástartalma a közlemény 2.1. szakasza alapján nyújtott egyéb válságtámogatásokkal együtt vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget.

A válságtámogatás jelen felhívás esetén vissza nem térítendő támogatás formájában nyújtható.

Ha egy vállalkozás több ágazatban is aktív, és ezekre eltérő maximális összegek vonatkoznak a fentiek szerint, a vállalkozás az válságtámogatásokról olyan elkülönített nyilvántartást köteles vezetni, amely biztosítja az érintett tevékenységekre vonatkozó felső határok betartását, és azt, hogy a teljes maximális összeg vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – ne haladja meg az 2 000 000 eurónak megfelelő forintösszeget. Ha egy vállalkozás elsődleges mezőgazdasági tevékenységgel és halászati tevékenységgel foglalkozik, a teljes maximális összeg vállalkozásonként – a vállalkozás kapcsolt vállalkozásait is figyelembe véve – nem haladhatja meg a 300 000 eurónak megfelelő forintösszeget.

A mezőgazdasági termékek feldolgozásában és forgalmazásában tevékeny vállalkozások számára 2 000 000 euróig nyújtható válságtámogatás, ha az válságtámogatás mértéke nem függ a támogatás mezőgazdasági termék elsődleges termelője részére történő teljes vagy részlegesen átadásától, és a támogatás mértékét nem az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az érintett vállalkozások által forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján határozzák meg. Kivételesen meghatározható a mezőgazdasági termékek feldolgozásában és forgalmazásában tevékeny vállalkozások számára nyújtott válságtámogatás mértéke az elsődleges termelőktől beszerzett vagy az elsődleges termelők által forgalomba hozott termékek ára vagy mennyisége alapján, ha a kérdéses termékeket az elsődleges termelő nem élelmiszeripari célokra vagy egyáltalán nem hozta volna forgalomba.

A válságtámogatás azonos vagy részben azonos azonosítható elszámolható költségek esetén abban az esetben halmazható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami

támogatással, ha az nem vezet az Atr. 2. § 2a. pontja szerinti csoportmentességi rendeletekben, vagy az Európai Bizottság jóváhagyó határozatában meghatározott legmagasabb támogatási intenzitás túllépéséhez.

A válságtámogatás csekély összegű támogatással akkor halmozható ugyanahhoz az elszámolható költségekhez, ha a támogatáshalmazás nem eredményezi a közlemény 2.1. szakaszában számszerűsített támogatás összegének túllépését.

Különböző azonosítható elszámolható költségek esetén az válságtámogatás halmozható más, helyi, regionális, államháztartási vagy uniós forrásból származó állami támogatással és csekély összegű támogatással.

A támogatás akkor halmozható az [EUMSZ](#) 107. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti támogatással, ha az nem vezet a kedvezményezett által elszenvedett kár túlkompensációjához.

Nem részesülhet támogatásban a közlemény 1.1. szakaszában felsorolt jogi aktusokban meghatározott szankciók, valamint a közlemény elfogadását követően az Európai Unió szervei által Oroszország Ukrajna elleni agressziójára tekintettel bevezetett egyéb szankciók hatálya alá tartozó vállalkozás, így különösen nem részesülhet támogatásban a szankciókat bevezető jogi aktusokban kifejezetten megnevezett jogalany, valamint az ilyen jogalany meghatározó befolyása alatt lévő vállalkozás.

Nem nyújtható támogatás az előző bekezdés szerinti szankciókkal érintett ágazatokban folytatott tevékenységhez, ha a támogatás veszélyeztetné a szankciók célkitűzéseit.

Nem nyújtható támogatás olyan feltétellel, amely az európai uniós jog megsértését eredményezi.

Továbbá, nem részesülhet támogatásban olyan vállalkozás, amelynek működését az orosz-ukrán háború gazdasági hatásai nem érintik hátrányosan, vagy amely az érintettségről a támogatás odaítélését megelőzően nem nyilatkozik.

Támogatás nyújtásnak nem lehet feltétele, hogy a kedvezményezett a gazdasági tevékenységét áthelyezze az EGT-n belüli országból Magyarország területére.

Nem nyújtható támogatás azon vállalkozás részére, amely az Európai Bizottság európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás visszafizetésére kötelező, Magyarországnak címzett határozatának nem tett eleget.

A válságtámogatásról támogatási döntés 2023. december 31-ig hozható.

A válságtámogatással kapcsolatos minden iratot az odaítélést követő tíz évig meg kell őrizni.

Csekély összegű (de minimis) támogatás

Csekély összegű támogatást az [EUMSZ](#) szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet (HL L 352, 2013. 12.24. 1.o) (a továbbiakban: [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet) szabályai alapján lehet nyújtani.

A [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 2. cikk (2) bekezdése szerinti, egy és ugyanazon vállalkozás részére a folyó pénzügyi évben, valamint az azt megelőző két pénzügyi év során az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet alapján Magyarországon odaítélt csekély összegű támogatások bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200.000 eurónak, közúti kereskedelmi árufuvarozást ellenszolgáltatás fejében végző vállalkozások esetében a 100.000 eurónak megfelelő forintösszeget, figyelembe véve az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 3. cikkének (8) és (9) bekezdését is. [Az átváltásnál az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről szóló [37/2011. \(III. 22.\) Korm. rendelet](#) 35.§-a alapján kell eljárni.]

Az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet alapján nyújtott csekély összegű támogatás az [EUMSZ](#) szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2012. április 25-i [360/2012/EU](#) bizottsági rendeletnek (HL L 114., 2012.4.26., 8. o.) megfelelően nyújtott csekély

összegű támogatással a 360/2012/EU bizottsági rendeletben meghatározott felső határig halmozható. Az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet szerinti csekély összegű támogatás más csekély összegű támogatásokról szóló rendeleteknek megfelelően nyújtott csekély összegű támogatással az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott felső határig halmozható.

A csekély összegű támogatás nem halmozható azonos támogatható költségek vonatkozásában vagy azonos kockázatfinanszírozási célú intézkedés vonatkozásában nyújtott állami támogatással, ha a támogatások halmozása túllépi bármely csoportmentességi rendeletben vagy az Európai Bizottság által elfogadott határozatban az egyes esetek meghatározott körülményeire vonatkozóan rögzített maximális intenzitást vagy összeget.

Az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 1. cikke (2) bekezdésének kivételével a támogatás nem használható fel az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 1. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kivételek szerinti célokra, továbbá – az [1407/2013/EU](#) bizottsági rendelet 3. cikk (2) bekezdésének megfelelően – közúti kereskedelmi áru fuvarozás ellenszolgáltatás fejében történő végzése céljából teherszállító jármű vásárlására.

A támogatáshoz kapcsolódó iratokat a Kedvezményezettnek az odaítélést követő 10 évig meg kell őriznie, és a támogatást nyújtó ilyen irányú felhívása esetén a Kedvezményezett köteles azokat bemutatni. A csekély összegű támogatási jogcímen nyújtott támogatásokról az Európai Bizottság kérésére 20 munkanapon belül információt kell szolgáltatni.

10. TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

Tájékoztatjuk, hogy a támogatási kérelmek elbírálásához felhasználjuk az Önről a közhiteles adatbázisokban elérhető adatokat.

10.1. Milyen adatkezelési kötelezettségek vannak?

Az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) előírásaiból fakadó kötelezettségek

A támogatási kérelem benyújtásának célja, hogy az Ön számára - sikeres elbírálás és támogatási döntés esetén - a tervezett projekt megvalósítására támogatói okirat kerüljön kiadásra. A támogatási kérelem feldolgozásához szükséges, hogy kezeljük azokat a személyes adatokat, amelyeket Ön a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben tüntetett fel. Az adatokat a <https://www.palyazat.gov.hu> honlapon elérhető Adatvédelmi nyilatkozatban szereplő adatkezelési célok szerint kezeljük.³⁵

Ön felelős azért, hogy – az [\(EU\) 2016/679 rendelet](#) (általános adatvédelmi rendelet) előírásainak megfelelően – a támogatási kérelemben és annak mellékleteiben feltüntetett további érintettek (Ön és az esetleges konzorciumi partnereinek, tulajdonosainak nevében és érdekében eljáró más személyek) személyes adatainak a kezelése és a fejlesztéspolitikai intézményrendszer számára történő rendelkezésre bocsátása megfelelő joggalappal és az érintettek megfelelő tájékoztatását követően történik. Az adatkezelés jogalapját jogszabályi felhatalmazás, az érintettre vonatkozó szerződéses kötelezettség, vagy az érintett előzetes, egyértelmű, megfelelő tájékoztatáson alapuló, önkéntes és határozott hozzájárulása képezheti, amelyben félreérthetetlen hozzájárulását adja a rá vonatkozó személyes adatok meghatározott célból és körben történő kezeléséhez. Az érintettektől személyes adatai kezeléséhez általános jelleggel hozzájárulás nem kérhető.

Felhívjuk a figyelmet, hogy ha helyszíni szemlére kerül sor, akkor ennek keretében azt is megvizsgálhatjuk, hogy a fentieket megfelelően dokumentálták-e. Ha az adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban a döntés-előkészítési folyamat bármely szakaszában kétség merül fel, akkor ennek vizsgálatához a releváns dokumentumokat be kell nyújtania.

10.2. Közérdekű bejelentések

³⁵ Az adatkezelés jogalapja az [\(EU\) 2016/679 rendelet](#) 6. cikk (1) bekezdés b) pontja.

10.2.1 Csalások, visszaélések bejelentése:

A támogatásokkal kapcsolatban felmerülő visszaélés(ek), vagy törvénytelenység(ek) észlelése esetén bejelentést az alábbi elérhetőségeken lehet megtenni:

Szervezet:	Elérhetőség:
Internetes közérdekű bejelentő oldal:	www.anti-lop.hu
European Anti-Fraud Office	https://anti-fraud.ec.europa.eu/olaf-and-you/report-fraud_hu

10.2.2 Összeférhetetlenség bejelentése:

Az intézményrendszer munkatársaival kapcsolatban tudomására jutott összeférhetetlenséget, vagy annak gyanújának észlelése esetén bejelentést az alábbi elérhetőségeken lehet megtenni:

Szervezet / szervezeti egység:	Elérhetőség:
KKM - Közigazgatási Államtitkári Titkárság	integritas@mfa.gov.hu ³⁶
Belső Ellenőrzési és Integritási Igazgatóság ³⁷	https://www.palyazat.gov.hu/osszeferhetetlenseg ³⁸

11. ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK ELÉRHETŐSÉGE

Ha további információkra van szüksége, forduljon bizalommal a Külgazdasági és Külügyminisztérium ügyfélszolgálatához a brexit@mfa.gov.hu e-mail címen, vagy a **+36-30-516-3002** telefonszámon, valamint a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség ügyfélszolgálatához a brexit@hepa.hu e-mail címen.

Kérjük, kövesse fokozott figyelemmel a felhívással kapcsolatosan közzétett közleményeket a palyazat.gov.hu, <https://brexit.kormany.hu/> és a <https://hepa.hu/> oldalakon.

Tájékoztatjuk, hogy eljárásrendi cselekményhez nem köthető, de joghatás kiváltásra alkalmas minden kommunikáció – ideértve különösen a www.palyazat.gov.hu honlapon elérhető kifogás sablont - elektronikus úton, az E-Posta funkció használatán keresztül történik.

12. CSATOLANDÓ MELLÉKLETEK LISTÁJA

12.1. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatási kérelemhez?

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő mellékleteket tevékenységektől függetlenül, minden esetben csatolni szükséges:

1. A BREXIT-ből eredő károkat – hiteltérdemlő – alátámasztó dokumentumok (pl.: szerződések, kimutatások, emailek);
2. Export értékesítéssel és/vagy importhoz kapcsolódó kiadással összefüggő dokumentumok, (eredmény kimutatás, beszámoló kiegészítő melléklete, főkönyvi kivonat, ÁFA bevallás) –

³⁶ [733/2021. \(XII. 20.\) Korm. rendelet](#) 24. § (2) bekezdésben foglaltak szerint.

³⁷ Az Igazgatóság a Miniszterelnökség szervezetén belül felállított szerv, a kormányzat egy szerve, amely független, tevékenysége során vezetője nem utasítható. Fő feladata az anonim összeférhetetlenségi bejelentések és a támogatások felhasználásának lebonyolítása során tett összeférhetetlenségi nyilatkozatok valóságtartalmának mintavételes ellenőrzése, így a csalás és korrupció ellenes tevékenységet elsősorban az összeférhetetlenség vizsgálata kapcsán fejt ki. Összeférhetetlenség megállapítása esetén az a szerv, amelynek tevékenysége során az összeférhetetlenségi nyilatkozatot tették, az Igazgatóság jelentésének kézhezvételét követően megteszi a szükséges lépéseket: az összeférhetetlen személlyel szemben a szükséges lépések megtétele (pl. felelősségre vonás), illetve az összeférhetetlen személy által végzett eljárási cselekmény korrigálása.

³⁸ [733/2021. \(XII. 20.\) Korm. rendelet](#) 24/A. § (1) bekezdésben foglaltak szerint.

amennyiben [az Elektronikus Beszámoló Portálra](#) feltöltött eredménykimutatásban nem elérhető.

3. Műszaki-, szakmai koncepció³⁹,
4. Nyilatkozat arról, hogy a Felhívás 3.3 pontjában foglaltak alapján a BREXIT-ből származó kár az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege tekintetében kizárólag a támogatási kérelmet benyújtó vállalkozás vagy a partner és/vagy kapcsolt vállalkozások együttes kárát tartalmazza-e,
5. a Felhívás 6.4 pontjában foglaltaknak történő megfelelésről szóló nyilatkozat, miszerint a beruházással érintett ingatlan per, - és igénymentes,
6. a Felhívás 6.4 pontjában foglaltaknak történő megfelelésről szóló nyilatkozat, miszerint a támogatási kérelem benyújtásakor rendelkezésre áll a tulajdonostársak hozzájárulása, a megállapodás az osztatlan közös tulajdonban lévő ingatlan használatáról, a bérbeadó hozzájárulása és bérleti szerződés, az ingatlan használatba vételének egyéb eseteiben a használatba adó hozzájárulása,
7. A piaci árnak való megfeleltethetőséget igazoló dokumentumok az alábbiak szerint.
 - a) építési tervezői nyilatkozat és költségbecslés,
 - b) indikatív árajánlatok,
 - c) eszközbeszerzésre vonatkozóan a kiválasztott szállító forgalmazói státusza esetén a gyártóval/fejlesztővel való kapcsolatot igazoló alátámasztó dokumentum,
 - d) gyártók/szállítók/forgalmazók honlapjáról készült képernyőképek.

A támogatási kérelem elkészítésekor a következő melléleteket a választott tevékenységeknek megfelelően szükséges csatolni:

8. **Technológiai fejlesztést eredményező új eszközök beszerzése** (ideértve a saját maga által előállított és/vagy feldolgozott termék áruszállításra használható szállítójárművek beszerzését is);
 - a. A megvalósítási helyszín alkalmasságát alátámasztó, legalább 4 db fényképből álló fotódokumentáció – kivéve áruszállításra használható szállítójárművek beszerzés tevékenység esetén,
 - b. a Felhívás 8.3.2 'A támogatási kérelem tartalmi értékelése' pontjának 'A projekt előkészítettsége' bekezdésben foglaltak szerinti alátámasztó dokumentumok (amennyiben releváns),
 - c. A becsült érték / piaci ár alátámasztását igazoló dokumentum
 - legalább kettő, egymástól és a Kedvezményezettől független ajánlattevőtől származó, azonos tárgyú, összehasonlítható indikatív árajánlat. **Támogató indikatív árajánlatnak tekinti a gyártók/szállítók/forgalmazók honlapjáról készült képernyőképeket.**
9. **Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések** tevékenység esetében az alábbi dokumentumok:
 - a. Energetikai tanúsítvány⁴⁰.
 - b. A megvalósítási helyszín alkalmasságát alátámasztó, legalább 4 db fényképből álló fotódokumentáció,
 - c. A becsült érték alátámasztását igazoló dokumentum - kivitelezőtől független, építész vagy mérnöki kamarai tagsággal rendelkező tervező által kiállított – építési tervezői nyilatkozat és költségbecslés, **és/vagy** a [321/2015. \(X. 30.\) Korm. rendelet](#) előírásainak megfelelően részletezett műszaki tartalom alapján beszerzett, legalább 2 db indikatív ajánlat.

A támogatást igénylő adatait tartalmazó *Nyilatkozat* c. dokumentum példányát pedig a támogatási kérelem véglegesítése és lezárása után az elektronikus kitöltő program fogja generálni, így az a

³⁹ Az Irányító Hatóság a műszaki-, szakmai tartalom megfelelő és kellőképpen részletes bemutatása érdekében szakmai koncepció benyújtását várja el. A szakmai koncepció tartalmára vonatkozó előírásokat a Felhívás 3. számú melléklete tartalmazza.

⁴⁰ Épületenergetikai tanúsítványt kizárólag a Magyar Mérnöki Kamara névjegyzékében és/vagy a Magyar Építész Kamara névjegyzékében szereplő, támogatás igénylőtől független TÉ tanúsító végezhet jogszabály szerint. A várható állapotra vonatkozó számításokat (nem HET hiteles tanúsítás - köztes és tervezett állapot vonatkozásában) TÉ-s és SZÉS-6-os mérnök is végezhet. Energetikai melléklet, megvalósíthatósági tanulmány elkészítése SzÉS6 jogosultsággal végezhető.

csatolandó mellékletek között nem került felsorolásra. A Nyilatkozat aláírását és elküldését a Felhívás 1.4 pontja, továbbá a támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának folyamatát a [Korm. rendelet](#) V. fejezete tartalmazza.

12.2. Milyen dokumentumokat kell csatolni a támogatói okirathoz?

Nem releváns.

12.3. Milyen dokumentumokat kell csatolni az első kifizetési kérelemhez?

A Korm.rendelet 88. § (1) a) pontjában foglaltak alapján, **amennyiben a támogatás nem haladja meg az ötven millió forintot**, és Kedvezményezett szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban a palyazat.gov.hu oldalon, a Felhíváshoz kapcsolódó [könyvtárban](#) Felhatalmazó levél. Amennyiben Kedvezményezett nem szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban a Felhatalmazó levélen túlmenően harminc napnál nem régebbi köztartozás-mentességét alátámasztó igazolás.

13. A FELHÍVÁS SZAKMAI MELLÉKLETEI

13.1. A felhívás indokoltsága

A Brexit Alkalmazkodási Tartalék (BAR) rendelettel Magyarország számára 22 milliárd forint vissza nem térítendő támogatási forrás válik elérhetővé az Egyesült Királyság EU-s vámunióból történő 2020. december 31-i kilépése okán fellépő negatív hatások kompenzálására, valamint az gazdasági szereplők új piaci környezethez történő alkalmazkodásának támogatására.

A támogatást illetően az Európai Bizottság elvárása, hogy a BAR keretében tett intézkedéseknek fejleszteniük kell az érintett vállalatokat, nem pedig csupán a veszteségeiket fedezni.

Jelen pályázat célja a magyar vállalkozások részére támogatás biztosítása azon negatív gazdasági hatások ellensúlyozására, amelyek az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból történt kilépése nyomán szenvedtek el.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium által felmért adatok alapján a BREXIT által okozott károk leginkább sújtott ágazatoknak az alábbiakat tekinti:

- baromfi-feldolgozás,
- fagyasztott zöldség előállítása
- keményítő és származékainak (etanol) előállítása,
- logisztikai ágazat.

13.2. A felhíváshoz kapcsolódó jogszabályok:

Törvények:

- [1995. évi LIII. törvény](#) a környezet védelmének általános szabályairól,
- [1996. évi LIII. törvény](#) a természet védelméről,
- [1996. évi LVII. törvény](#) a tisztességtelen piaci magatartás és versenykorlátozás tilalmáról,
- [1997. évi LXXVIII. törvény](#) az épített környezet alakításáról és védelméről (infrastrukturális beruházásoknál)
- [1997. évi CXLI. törvény](#) az ingatlan-nyilvántartásról,
- [1998. évi XXVI. törvény](#) a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról,
- [2000. évi C. törvény](#) a számvitelről,

- [2003. évi CXXV. törvény](#) az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- [2006. évi V. törvény](#) a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról
- [2007. évi CLXXXI. törvény](#) a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról
- [2011. évi CXII. törvény](#) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- [2011. évi CXCI. törvény](#) a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról,
- [2011. évi CXCV. törvény](#) az államháztartásról,
- [2013. évi V. törvény](#) a Polgári Törvénykönyvről,
- [2013. évi LXXVII. törvény](#) a felnőttképzésről
- [2015. évi CXLIII. törvény](#) a közbeszerzésekről,
- [2017. évi CL. törvény](#) az adózás rendjéről,
- [2017. évi CLIII. törvény](#) az adóhatóság által fogatosítandó végrehajtási eljárásokról,
- [2019. évi LXXX. törvény](#) a szakképzésről,
- [2020. évi XLIV. törvény](#) a klímavédelemről.

Kormányrendeletek:

- [733/2021. \(XII. 20.\) Korm. rendelet](#) az Európai Unió Brexit miatti hátrányok ellensúlyozására Brexit Alkalmazkodási Tartalékból a magyar vállalkozások részére nyújtott támogatások igénylésének és a források felhasználásának részletes szabályairól,
- [253/1997. \(XII. 20.\) Korm. rendelet](#) az országos településrendezési és építési követelményekről,
- [255/2014. \(X. 10.\) Korm. rendelet](#) a 2014-2020 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról,
- [258/2021. \(V. 20.\) Korm. rendelet](#) a 2021–2027 programozási időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról,
- [2/2005. \(I.11\) Korm. rendelet](#) az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról,
- [314/2005. \(XII. 25.\) Korm. rendelet](#) a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról,
- [368/2011. \(XII. 31.\) Korm. rendelet](#) az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról,
- [37/2011. \(III. 22.\) Korm. rendelet](#) az európai uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatásokkal kapcsolatos eljárásról és a regionális támogatási térképről,
- [322/2015. \(X. 30.\) Korm. rendelet](#) az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól,
- [191/2009. \(IX. 15.\) Korm. rendelet](#) az építőipari kivitelezési tevékenységről.
- [4/2019. \(VI. 14.\) KKM rendelet](#) a fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről és felhasználásáról

UNIÓS JOG - Rendeletek:

- Az [Európai Unió működéséről szóló szerződés](#) egységes szerkezetbe foglalt változata
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2021/1755 rendelete](#) a brexit miatti kiigazításokra képzett tartalék létrehozásáról
- Az Európai Parlament és a Tanács [910/2014/EU rendelete](#) (2014. július 23.) a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről Iránymutatás az

összeférhetetlenségek költségvetési rendelet szerinti elkerüléséről és kezeléséről szóló ([2021/C 121/01](#)) bizottsági közlemény

- Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) [2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet](#)
- A Bizottság [360/2012/EU rendelete](#) (2012. április 25.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének az általános gazdasági érdekű szolgáltatást nyújtó vállalkozások számára nyújtott csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról;
- A Bizottság [1407/2013/EU rendelete](#) (2013. december 18.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról
- A Bizottság [651/2014/EU rendelete](#) (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról;
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2016/679 rendelete](#) (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2019/2088 rendelete](#) (2019. november 27.) a pénzügyi szolgáltatási ágazatban a fenntarthatósággal kapcsolatos közzétételekről
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2021/1060 rendelete](#) (2021. június 24.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- Az Európai Parlament és a Tanács [\(EU\) 2016/679 rendelete](#) (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

13.3. További mellékletek

1. számú melléklet:	Iránymutatás
2. számú melléklet:	Mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel számítási módszertana
3. számú melléklet:	Műszaki, szakmai koncepció minimális adattartalmával kapcsolatos elvárások

1. számú melléklet:

Iránymutatás

Elszenvedett hátrányra vonatkozó iránymutatás

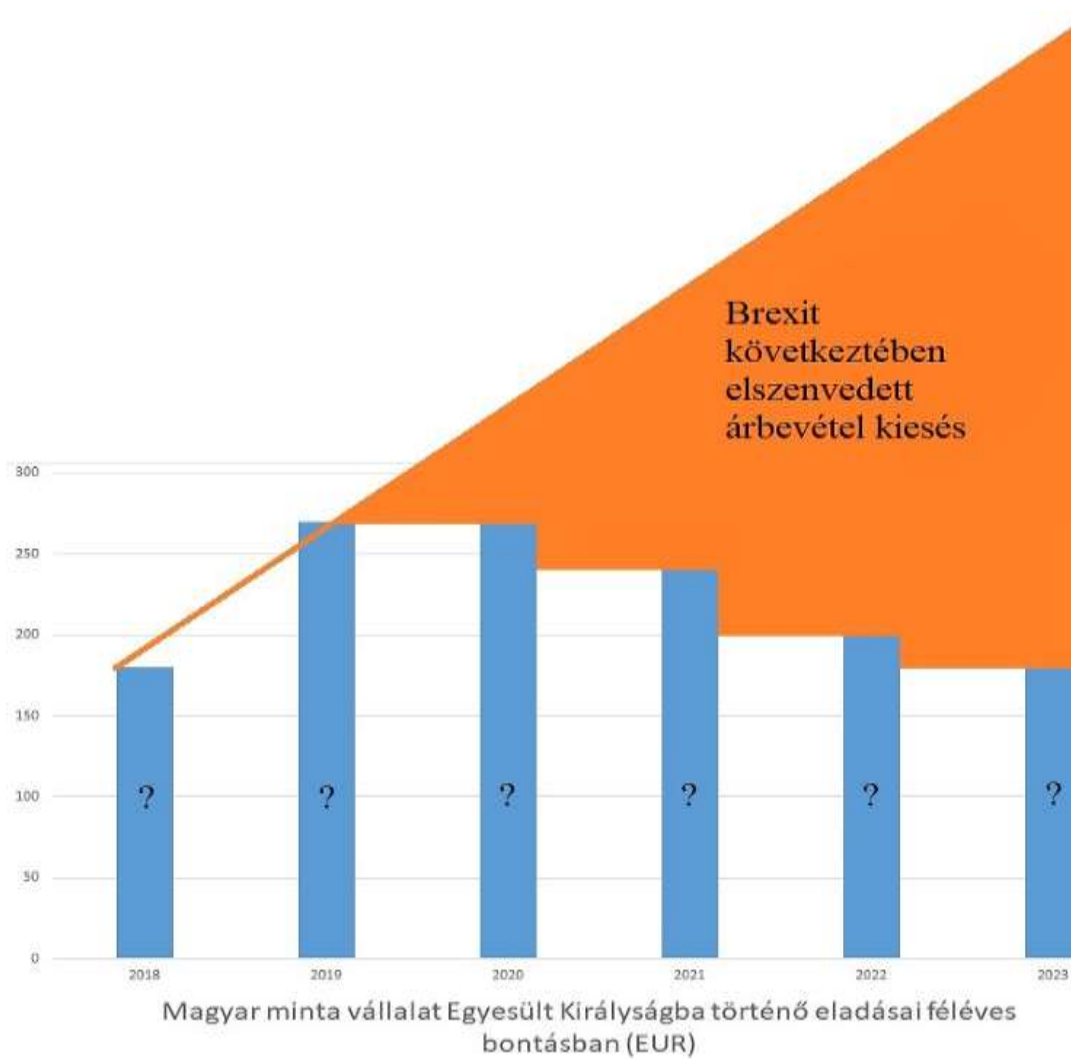
A Brexit Alkalmazkodási Tartalék ([Brexit Adjustment Reserve](#) – BAR) rendelettervezetben megfogalmazottak szerint a Brexit és az elszenvedett hátrány között közvetlen kapcsolatnak (*direct link*) kell fennállnia.

Mivel a Brexit okozta nehézségek, hátrányok alapvetően vállalatspecifikusak és ezért mindenre kiterjedő egységes módszertant kidolgozni nem lehetséges, ezért a BAR alapvetően a vállalatokra bízva az elszenvedett hátrány és a Brexit közötti közvetlen kapcsolat bizonyítását illetve az elszenvedett hátrány mértékének meghatározását.

A Pályázató mégis a teljesség igénye nélkül, példálózó jelleggel megfogalmaz olyan tipikus közvetlen kapcsolatokat illetve kárszámítási módszertant, ami elfogadható a pályázat benyújtása során.

Közvetlen kapcsolatnak minősül:

- ha a vállalat dokumentummal vagy hitelt érdemlően (pl.: e-mail) tudja bizonyítani, hogy az egyesült királyságbeli partnere, megrendelését az Egyesült Királyság kilépését (2020. január 31.) követően vagy az Egyesült Királyság vámunióból való kilépését (2020. december 31.) megelőzően vagy azt követően visszamondott megrendelést. A megrendelés mind termékre, mind szolgáltatásra vonatkozik.
- a kereskedelmi forgalmi statisztikák szerint a Brexittel visszaesett a cég **közvetlen** vagy **közvetett** exportja (a lentebbi minta szerint). Hangsúlyozni kell, amennyiben az Egyesült Királyságba irányuló export (termék és szolgáltatás) nem közvetlenül, hanem akár brit vagy európai uniós **kereskedőn** keresztül került az Egyesült Királyságba, **szintén fennáll** a közvetlen kapcsolat. **Nem áll fenn azonban a közvetlen kapcsolat**, ha a Pályázó **beszállítóként** szenvedte el a hátrány, a beszállított **terméke** még feldolgozást követően került az Egyesült Királyságba.
- közvetlen kapcsolatnak minősül az olyan importoldalról elszenvedett hátrány is, ahol a Brexit következtében a Pályázó nem jutott hozzá az ellátási láncában biztosított termékhez és/vagy szolgáltatáshoz és ebből hátránya származott
- elszenvedett hátránynak minősül a logisztikai többletköltség is, közvetlenül és közvetve is.
- a korábbi haszonkulcs csökkenése szintén közvetlen kapcsolatnak minősül.

Elszenvedett hátrány mértéke:

Elszenvedett hátrány mértékének meghatározását a BAR rendelet 2020. január 1. és 2023. december 31-e közötti időtartamra tesz lehetővé.

Az árbevételben eddig elszenvedett veszteséget az elvárt trendek és/vagy az üzleti terv szerint szükséges extrapolálni (előre vetíteni) 2023. december 31-ig, majd ezen bázison elszenvedett pénzügyi veszteség képezi az elszenvedett hátrányt. Amennyiben ezen felül az eddigiekben volt logisztikai költségnövekmény, illetve import oldali hátrány, azt is összeszámítandó.

Elszenvedett kárnak minősül az is, ha az eredmény csökkent a Brexitet követően, mivel az általános árszínvonal emelkedés miatt az árbevétel csökkenés vagy elmaradás nem szignifikáns.

2. számú melléklet:

Mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel számítási módszertana

A mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel számítási módszertana:

A mezőgazdasági tevékenységből származó nettó árbevétel és annak nettó árbevételhez viszonyított arányának kiszámítása az alábbi képlet alkalmazásával történik:

$$NÁ_{\text{mező}} = \frac{\text{Szánt} + \text{Áll} + \text{Kert} + \text{Gyüm} + \text{Szőlő} + \text{Mező} + \text{Vad} - \text{Elad} - \text{Közv}}{NÁ_{\text{ért}}}$$

ahol:

NÁ _{mező} =	mezőgazdasági tevékenység nettó árbevétel aránya
Szánt =	szántóföldi növénytermesztés, gyepgazdálkodás nettó árbevétele
Áll =	állattenyésztés (állatok + állati termékek) nettó árbevétele
Kert =	kertészeti termelés nettó árbevétele
Gyüm =	gyümölcsstermesztés nettó árbevétele
Szőlő =	szőlő és szőlőbortermelés nettó árbevétele
Mező =	mezőgazdasági szolgáltatások nettó árbevétele
Vad =	vadgazdálkodás nettó árbevétele
Elad =	eladásra vásárolt mezőgazdasági áruk nettó árbevétele
Közv =	közvetített mezőgazdasági szolgáltatások nettó árbevétele
NÁ _{ért} =	értékesítés nettó árbevétele

A számlálóban a támogatást igénylő/kedvezményezett a mezőgazdasági tevékenységeinek (a Gazdasági Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere - TEÁOR'08 szerint a 01 nemzetgazdasági ág alá besorolt tevékenységek, valamint a 1102 számú szőlőbortermelés szakágazat alá besorolt tevékenység, amennyiben az saját termelésű szőlőből készült szőlőbortermelésre irányul) a kérelem benyújtását megelőző utolsó teljes lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételeit tüntesse fel. Az állattenyésztés árbevételébe az állatok bértartása is beleszámít. A gépi bémunka a mezőgazdasági szolgáltatások árbevételéhez tartozik.

A mezőgazdasági árbevételt csökkenteni kell azoknak az eladott mezőgazdasági termékeknek a kérelem benyújtását megelőző utolsó teljes* lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételeivel, amelyeket értékesítési céllal vásároltak (pl. gabona felvásárlás után történő értékesítése).

Közvetített mezőgazdasági szolgáltatások nettó árbevétele: azoknak az eladott mezőgazdasági szolgáltatásoknak a kérelem benyújtását megelőző utolsó lezárt üzleti évre vonatkozó árbevételei, amelyeket értékesítési céllal vásároltak.

A nevezőben a kérelem benyújtását megelőző utolsó teljes* lezárt üzleti évre vonatkozó összes értékesítés nettó árbevétele szerepel.

Sem a számlálóban, sem a nevezőben nem szerepel az áfa, a kompenzációs felár, valamint a támogatások értéke.

A mezőgazdasági nettó árbevételbe nem számít bele a nem saját termelésű szőlő feldolgozása⁴¹.

A tárgyévben elemi kárt szenvedett termelők a megyei kormányhivatal által kiadott igazolás alapján megállapított árbevétel kieséssel a mezőgazdasági árbevételüket módosíthatják.

A mezőgazdasági őstermelők esetében a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 6. melléklete I. pontja az irányadó, azaz a mezőgazdasági tevékenységből származó árbevételnek a mezőgazdasági őstermelői tevékenységből származó árbevételt kell tekinteni.

Abban az esetben, ha a támogatást igénylő aktív őstermelő státusza mellett egyéni vállalkozói tevékenységet is végez, az őstermelői és az egyéni vállalkozói tevékenységből származó mezőgazdasági árbevételek összegét kell viszonyítani az őstermelőként és egyéni vállalkozóként elért összes árbevételhez a fenti képlet metodikája szerint.

⁴¹ A partner és a kapcsolt vállalkozás által termelt szőlő saját termelésű szőlőnek számít.

3. számú melléklet:

Műszaki, szakmai koncepció minimális adattartalmával kapcsolatos elvárások

Formai elvárások:

Kérjük röviden, lényegre törően mutassa be a tartalmi elvárások pontban foglaltakat.

Tartalmi elvárások:

1. Általános bemutatás

1.1. **Kérjük, az alábbi szempontok szerint pontonként mutassák be:**

- 1.1.1. a projektgazda jelenlegi helyzetét, piacon betöltött szerepét;
- 1.1.2. a projektgazda tényleges, a gyakorlatban végzett tevékenységeit;
- 1.1.3. a fejlesztés megvalósítására rendelkezésre álló humán- és tárgyi előforrásokat;
- 1.1.4. a projektre sikeres megvalósítását befolyásolható tényezőket, kockázatokat.
- 1.1.5. a fejlesztés hogyan járul hozzá a BREXIT kár kompenzálásához.

2. **A projekt műszaki tartalma** - a felhívás 2.1.1 és 2.1.2 pontjaiban szereplő választott tevékenységeket tevékenységenként az alábbi szempontok szerint mutassák be:

- 2.1. a fejlesztés tényszerű, a műszaki-, szakmai tartalom alapuló bemutatása;
- 2.2. a fejlesztés a már meglévő funkciókhoz / szolgáltatásokhoz való illeszkedése, a fejlesztés szükségessége, célja;
- 2.3. a projekt megvalósítás szempontjából a megvalósítási helyszín⁴² alkalmassága, valamint az ingatlan fizikai adottsága, felszereltsége, jelenlegi állapota.
(Európai Unión kívüli célországba irányuló marketing tevékenység esetén a választott ország)
- 2.4. a fejlesztéshez kapcsolódó **számszerűsíthető** műszaki-, szakmai eredmények megnevezése, annak számszerűsíthető célértéke;
- 2.5. a műszaki-, szakmai eredmény becsült értéke;
- 2.6. a műszaki-, szakmai eredmény becsült értékének alátámasztásának a módszertana;
- 2.7. a műszaki-, szakmai eredmény a Költségvetésben rögzített tevékenységek és költségelemek kapcsolódása;
- 2.8. az elvárt eredmények⁴³.
- 2.9. a projekt előkészítettsége
- 2.10. a kapcsolódó alátámasztó dokumentumok megnevezése.

Felhívjuk figyelmüket, hogy nevezett pontokat tevékenységenként szükséges bemutatni a támogatási kérelemben. A tartalmi értékelés abban az esetben kezdhető meg, ha valamennyi pont teljeskörűen, tevékenységenként került kitöltésre.

3. Lehatárolás

Szíveskedjenek röviden, tényszerűen bemutatni az elmúlt nyolc év vonatkozásában - mind hazai, mind uniós forrás tekintetében – a folyamatban lévő és lezárt projektek szakmai tartalmát.

4. **A BREXIT-ből származtatott károk részletezése:**

- 4.1. Kérjük, tényszerűen mutassa be a BREXIT-ből származtatott kárát. Abban az esetben, ha partner és/vagy kapcsolt vállalkozás is érintett, az adatokat **cégenként szükséges megadni**;
- 4.2. Kérjük, hogy 3 évre visszamenőleg adják meg az export és vagy import tevékenységből származó bevételek összegét (Ft.) az Európai Unió tagállamaira vetítve a lenti táblázatban foglaltak alapján. (Felhívjuk figyelmüket, hogy csak azon tagállamok és tevékenység vonatkozásában szükséges adatot megadni amely országok tekintetében releváns)

⁴² Európai Unión kívüli célországba irányuló marketing tevékenység esetén azt szükséges bemutatni, hogy miért a választott ország(ok) kerültek célként megjelölve, részletezve a helyi viszonyokat.

⁴³ lehetőség szerint számszerűsítetten.

	2018		2019		2020		2021		2022	
	export	import	export	import	export	import	export	import	export	import
Ausztria										
Belgium										
Bulgária										
Ciprus										
Csehország										
Dánia										
Egyesült Királyság										
Észtország										
Finnország										
Franciaország										
Görögország										
Hollandia										
Horvátország										
Írország										
Lettország										
Lengyelország										
Litvánia										
Luxemburg										
Málta										
Németország										
Olaszország										
Portugália										
Románia										
Spanyolország										
Svédország										
Szlovákia										
Szlovénia										

4.3. Kérjük, hogy 3 évre visszamenőleg adják meg az Exportértékesítés árbevételét:

Exportértékesítés árbevétele (Ft)				
2018	2019	2020	2021	2022

4.4. Kérjük, adja meg a BREXIT-ből származtatott kárát a kapcsolódó TEÁOR besorolás szerint;

4.5. Kérjük, az alábbi táblázat kitöltésével számszerűsítse a BREXIT-ből származtatott kárát. Abban az esetben, ha partner és/vagy kapcsolt vállalkozás is érintett, az adatokat cégenként szükséges megadni. Felhívjuk figyelmüket, hogy csak azon évekre szükséges a károk kimutatása, ahol valós vagy vélt kár realizálódik. A részletezettek alapján, amennyiben Önnek vélhetően csak 2022. évig becsülhető a kár összege, akkor nem szükséges 2023. évre terveznie. Kérjük, válassza ki, hogy melyik a projekt végrehajtásában részt vevő szervezet vonatkozásában rögzíti az adatokat!

	2020		2021		2022		2023	
	export	import	export	import	export	import	export	import
tényleges								
költségnövekmény								
bevételekiesés								
extrapoláció								
költségnövekmény								
bevételekiesés								
	0	0	0	0	0	0	0	0
	0		0		0		0	

4.6. Kérjük, a kitöltött táblázatban foglaltak alapján mutassák be a számítási módszertant. Abban az esetben, ha partner és/vagy kapcsolt vállalkozás is érintett, az adatokat cégenként szükséges megadni

4.6.1. Ténylegesen felmerült kárhoz kapcsolódó számítási módszertan

4.6.2. Extrapolációhoz kapcsolódó számítási módszertan

4.7. Szíveskedjen felsorolás szerűen megadni azon dokumentumok körét, melyekkel hitelt érdemlően igazolni tudja a BREXIT-ből eredő kárát. Abban az esetben, ha partner és/vagy kapcsolt vállalkozás is érintett, az adatokat cégenként szükséges megadni.

Felhívjuk figyelmüket, hogy elvárás a melléklet szerinti adattartalom teljes körű megadása. Az adatokat - választott - tevékenységenként, tényszerűen és számszerűsítetten szükséges megadni.

Infrastrukturális és ingatlan beruházás esetében szíveskedjenek megadni, hogy a fejlesztendő tevékenység (építési) engedélyköteles beruházásnak minősül-e.